

TIETOHAARUKKA

Tilastotietoa ruokaketjusta

2021

Ruokatieto

LUKIJALLE

Tietohaarukka – Tilastotietoa elintarvikealasta on monipuolinen tilastopaketti, joka kattaa koko suomalaisen ruokaketjun pellolta pöytään.

Tietohaarukassa on tilastoja ruokaketjun käytännöistä ja lisäarvotekijöistä. Nämä tiedot kertovat, miten rakennetaan laadukkaan ja turvallisen suomalaisen ruuan kilpailukykyä, jonka perustana on vankka osaaminen koko ruokaketjussa.

Vuoden 2021 Tietohaarukka esittää tiedot kuluttajan näkökulmasta kaupasta keittiön kautta pelloille ja vesiin. Tietohaarukan tuoreimmat tiedot ovat pääosin pandemiavuodelta 2020, jolloin Suomi nostettiin maailmanlaajuisessa Global Food Security Index -vertailussa ruokaturvan ykkösmaaksi. Mukana on myös tietoja aikaisemmilta vuosilta sekä kansainvälisiä vertailulukuja.

Tietohaarukka on saatavissa kolmella kielellä (suomi, ruotsi, englanti) sekä painettuna julkaisuna että verkkojulkaisuna osoitteessa www.ruokatieto.fi/Tietohaarukka

Ruokatieto Yhdistys ry:n missio on rakkaudesta oman maan ruokaan. Tehtävänäemme on edistää suomalaisen ruokaketjun menestystä ja ruokakulttuuria tekemällä tunnetuksi osaamista ja työtä pellolta pöytään. Ytimessä on suomalaisen ruoan arvostetuin alkuperämerkki Hyvää Suomesta. Yli 350 jäsentä ja merkinhaltijaa edustavat alan toimijoita monipuolisesti.

Julkaisija: Ruokatieto Yhdistys ry

56. vuosikerta

Taitto: ProAgria Keskusten Liitto graafiset palvelut

Kansikuva: Riitta Weijola/vastavalo.fi

Paino: Painotalo Digital plus Oy, Lahti 2021

SISÄLLYSLUETTELO

ELINTARVIKKEET

Tuotanto ja kulutus

Elintarvikeomavaraisuus	4
Ruokaturva	4
Elintarvikkeiden kulutus henkeä kohti Suomessa ja EU:ssa	5
Luomun markkinaosuus tuoteryhmittäin 2020	6
Luomun markkinaosuus päivittäistavarakaupassa	6
Elintarvikkeiden päivittäistavarakaupan myynti	6
Vihannekset ja hedelmät	7
Kalan kulutus	8
Maitotuotteet ja ravintorasvat	8
Leipävilja	9
Kananmunat	9
Liha	10
Marjat ja sienet	11
Riistasaaliit	12

Elintarviketalous

Elintarvikejalostajat toimialoittain	13
Elintarvike- ja juomateollisuuden toimipaikat yrityskoon mukaan	14
Elintarviketeollisuuden suurimmat toimialat	15
Elintarviketuonti ja -vienti	16
Elintarvikevienti maittain	18
Elintarvikevienti maittain ja tuoteryhmittäin 2020	19
Elintarviketeollisuuden T&K menot	20
Kulutusmenot	20
Ravintomenot	21
Kotitalouksien kulutus elintarvikkeisiin ja alkoholittomiin juomiin	22
Elintarvikkeiden reaalihintakehitys Suomessa 2006–2020	23
Eräiden elintarvikkeiden reaalihintojen kehitys	23
Hintaindeksit 2019	24

PÄIVITTÄISTAVARAKAUPAT JA AMMATTIKEITTIÖT

Myyvälöiden lukumäärä myymälätyypin mukaan	25
Päivittäistavaroiden myynti myymälätyypeittäin	25
Keittiöiden luku- ja annosmäärät toimialoittain 2020	26
Luomutuotteiden osuus julkisissa ruokapalveluissa	26
Luomun käyttötiheys ruokapalveluissa	26

MAATALOUS

Eläimet

Keskimääräinen eläinluku tiloilla	27
Eläintiheysindeksi	27
Kotieläimet	27
Kanalat	28
Navettatyypit tuotosseurantakarjoissa 2020	28
Laiduntaminen ja ulkoilutus tuotosseurantakarjoissa	28
Lypsykoneet 2020	29
Tuotosseurantakarjan keskitulos ja maidon pitoisuudet 2020	29
Otantaan perustuvat eläinsuojelutarkastukset	30
Eläinsuojelutarkastukset kaupallisissa eläinkuljetuksissa	30
Eläinten hyvinvointikorvausta saavat tilat	30
Eläinten terveydenhuollon toteutuminen sika- ja nautatiloilla	31
Vastuullisen tuotannon raja-arvot sianlihantuotannossa	32
Mikrobilääkkeiden käyttö tuotantoeläimillä	32
Broilerin hyvinvointia kuvaava jalkapohjaindeksi	33
Mehiläisalan lukuja	33

Kasvit

Sato	34
Peltoalan käyttö	35
Suomen vesistressi-indeksi	35
Kasvinsuojeluaineiden myynti	36
Kasvinsuojeluainejäämien valvonta 2019	36
Luonnonmukaisesti viljelty peltoala ja luomutilat	37
Luomutoimijoiden määrä	37
Luomupeltoalan käyttö	38
Luomutuotanto	39

Maatalouden talousluvut

Maatalous- ja puutarhayritysten määrä	40
Maatalous- ja puutarhayritysten omistus	41
Maatalouden työlliset	41
Maatalous- ja puutarhayritysten päätuotantosunnat	42
Maatalous- ja puutarhayritysten tulot tuotantosunnittain	42
Maatalouden ja puutarhatalouden tuotantokustannukset	43
Maa- ja puutarhatalouden tuotto	44
Ympäristökorvaus	44
Maatalouden kannattavuuskerroin tuotantosunnittain 2004–2020e	45
Yrittäjätulo	46
Tuottajahinnat	46

Maatalousyrittäjien lomitus	47
Maatalousyrittäjien keski-ikä ja lukumäärä	47
Tärkeimmät työttömyyseläkkeelle siirtymisen syyt maatalousyrittäjillä	47
KALATALOUS	
Kalasaaliit	48
Kalatalouden tuotot	49
Kalanviljelylaitokset	49
Kalastajat	49
ELINTARVIKEVALVONTA	
Tullin tutkimat elintarvikkeet 2020	50
Määräystenvastaisuuden syyt 2020	51
Eläviä eläimiä ja eläimistä saatavia elintarvikkeita koskeva vierasainevalvontaohjelma	51
Oivan mukaiset valvontakäynnit 2020	52
Takaisinvetojen määrä	53
Takaisinvetojen syyt 2020	53
Ruokamyrkytysepidemiat ja sairastuneiden määrä 2020	53
Elintarvikevälitteiset epidemiat välittäjäelintarvikkeen mukaan 2020	54
YLEISTÄ	
Kotitalouksien määrä	55
Suomen väkiluku	55
Suomen asukastiheys	55
Kotitalouksien keskikoko	55
Vitamiinien ja kivennäisaineiden saanti ruuasta suosituksiin verrattuna	56
Merkittävimmät ravintoaineiden lähteet	57
Bruttokansantuote	58
Tuotannon brutto- ja jalostusarvo toimialoittain 2019	59
Työvoima	60
Ammattitaudit toimialoittain 2017	61
Työtapaturmien määrä	61
Työtapaturmataajuus	61
Sademäärä 1981–2019	62
Keskilämpötila 1981–2019	62
Ilmasto kasvukauden aikana	62
Päivän pituus	62
Biotalous vuonna 2019e	63

Merkkien selityksiä

e = ennakkotieto .. = puuttuva tieto

ELINTARVIKKEET

Tuotanto ja kulutus

ELINTARVIKEOMAVARAISUUS

Tuotannon %-osuus kulutuksesta	1994	2005	2018	2020
Leipävilja	75	102	65	105
Maitotuotteet, nesteomavaraisuus	112	106	100	102
Naudanliha	111	89	81	84
Sianliha	113	116	95	107
Siipikarjanliha	..	..	97	96
Kananmunat	130	119	117	111
Sokeri	68	83	34	42
Tomaatti	..	62	61	63
Kurkku	..	74	88	93
Porkkana ja nauris	..	94	92 ²⁾	93
Mansikka	..	67	65 ²⁾	60
Vadelma	..	24	38 ²⁾	38
Omena ¹⁾	..	21	15 ²⁾	17
Herukat	..	..	..	70

Lähde: Kantar TNS Agri Oy, Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liitto, Kauppapuutarhaliitto, MTK, Tulli, Luonnonvarakeskus, Kasvistieto Oy

¹⁾ Luvut ovat arvioita (ei sisällä kotipuutarhatuotantoa).

²⁾ Vuoden 2017 tiedot.

RUOKATURVA

Vuonna 2020 Suomi nousi maailman ykköseksi ruokaturvassa Global Food Security Index -vertailussa. Ruokaturva tarkoittaa kansalaisten mahdollisuutta saada riittävästi tarvitsemaansa ravitsevaa ja turvallista ruokaa kaikkina aikoina.

Lähde: The Economist Intelligence Unit

ELINTARVIKKEIDEN KULUTUS HENKEÄ KOHTI SUOMESSA JA EU:SSA

Kulutus kg/ asukas/vuosi	1995	2005	2011	2019	2020e	EU-28 ¹⁾
Viljat yhteensä	70	79	79	81	81	130
Liha yhteensä	60	73	78	80	79	80
naudanliha	19	19	19	19	19	14
sianliha	32	34	36	31	30	39
siipikarjanliha	9	16	18	26	28	23
muu liha	1	5	4	..	..	3
Nestemäinen maito yhteensä (litraa)	203	188	182	144	140	188
maidot	146	135	128	105	101	..
piimät, viili ja jogurtti	37	37	41	30	30	..
kermat (myös hapatetut)	7	7	9	9	9	4
Voi	6	3	4	3	3	4
Kasviöljyt	4	5	6	..	..	17
Juusto ²⁾	15	17	21	25	25	18
Kananmunat	12	9	10	12	12	13
Sokeri	35	32	30	28	32	34
Hedelmät ³⁾	44	55	59	66	65	88
Vihannekset yhteensä ⁴⁾	62	68	63	66	64	106
Kala (filee-/tuote- paino)	14	14	15	15	15	13
Kahvi (paahdettu)	8	10	10	10	9	5
Virvoitusjuomat (litraa)	46	52	56	53	..	..
Olut (litraa) ⁵⁾	83	84	85	72	68	69
Viini (litraa) ⁵⁾	8	11	13	11	12	23
Väkevät alkoholi- juomat (litraa) ⁵⁾	5	7	5	4	4	..

Lähde: Kantar TNS Agri Oy, Luonnonvarakeskus / Ravintotase, FAO - Statistics Division - Food Balance Sheet, Canadean, Kahvi- ja paahtimoyhdistys, Elintarviketeollisuusliitto, Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry

¹⁾ Vuodelta 2018.

²⁾ Sisältää myös maustamattoman rahkan ja raejuuston.

³⁾ Pois lukien hedelmämehut ja marjat.

⁴⁾ Vuodesta 2011 eteenpäin ei pakaste- ja säilykevihanneksia.

⁵⁾ Luvut eivät sisällä yksityistuontia.

LUOMUN MARKKINAOSUUS TUOTERYHMITÄIN 2020

	%
Lastenruoat	24
Kananmunat	21
Kasviöljyt	18
Hiutaleet ja suurimot	14
Jauhot	9,5
Kahvi ja tee	8
Mehut ja mehukeitot	8
Hedelmät	7
Vihannekset	5,5
Maito	4,5
Kasvijuomat	4,5

Lähde: Pro Luomu ry

Luomutuotteiden markkinaosuus (€) Suomen päivittäistavara-
kaupassa vuonna 2020 oli 2,6 %.

Lähde: Pro Luomu ry

ELINTARVIKKEIDEN PÄIVITTÄISTAVARAKAUPAN MYyntI

	2020	
	milj. €	%
Elintarvikkeet yhteensä	12 644	100
Maitotuotteet	2 409	19
Viljatuotteet ja leipä	2 026	16
Liha	2 096	17
Vihannekset	1 335	11
Hedelmät ja marjat	1 056	8
Muut	3 721	29
Alkoholittomat juomat	1 526	

Lähde: Päivittäistavara kauppa ry

VIHANNEKSET JA HEDELMÄT

1 000 kg	1995	2005	2019	2020
Peruna				
tuotanto	..	742 700	618 900	624 400
josta luomua	..	..	12 500	15 600
vienti	2 895	4 853	19 780	7 288
tuonti	3 909	19 304	3 775	8 771
kotimainen käyttö yhteensä		680 300	590 800	616 100
Tomaatti				
tuotanto	..	..	40 447	41 247
josta luomua	..	..	746	676
vienti	2 368	58	421	612
tuonti	16 130	19 471	26 808	26 022
kulutus kg / hlö / v	9	11	12	12
Sipulit				
tuotanto	..	..	31 442	29 801
josta luomua	..	..	388	476
vienti	..	117	100	194
tuonti	..	8 264	17 727	14 378
Herne				
tuotanto	..	8 100	34 000	54 100
vienti	..	1 500	3 200	1 900
tuonti	..	4 300	9 900	9 000
kotimainen käyttö yhteensä	..	10 800	40 600	61 200
Sitrushedelmät				
vienti	3 968	91	279	394
tuonti	62 100	63 749	79 034	80 345
kulutus kg / hlö / v	11	12	14	14
Omena				
tuotanto	..	..	8 094	7 165
josta luomua	..	..	116	107
vienti	11 480	100	273	278
tuonti	54 001	49 719	42 125	41 698
Marjat				
tuotanto	..	..	21 473	18 221
josta luomua	..	..	618	631
kulutus kg / hlö / v	11	15	12,9 ¹⁾	..
Marjat ja hedelmät				
vienti	..	164	146	517
tuonti	..	6 869	14 399	14 917

Lähde: Luonnonvarakeskus / Satotilasto, Puutarhatilastot, Ravintotase, Tullitilasto, Pro Luomu ry

¹⁾ Vuoden 2016 tieto.

KALAN KULUTUS

Kotimainen kala (kg/hlö)	2000	2005	2018	2019
Kasvatettu kirjolohi	1,6	1,4	1,2	1,3
Silakka	1,2	0,7	0,3	0,4
Hauki	0,7	0,7	0,4	0,4
Ahven	0,7	0,6	0,4	0,4
Muikku	0,7	0,7	0,5	0,3
Siika	0,4	0,3	0,2	0,2
Kuha	0,2	0,3	0,3	0,3
Muu kotimainen kala	0,6	0,5	0,4	0,4
Tuontikala (kg/hlö)				
Kasvatettu kirjolohi	0,3	0,6	0,8	0,6
Kasvatettu lohi	0,9	1,9	3,5	3,5
Tonnikala (säilyke ja valmiste)	1,2	1,6	1,3	1,7
Seiti (pakastefile)	0,6	0,4	0,4	0,4
Katkarapu	0,4	0,5	0,4	0,5
Silli- ja silakkasäilykkeet	0,5	0,5	0,6	0,6
Muu tuontikala	2,3	2,4	2,2	2,2

Lähde: Luonnonvarakeskus / Kalan kulutus

Kotimaisen kalan määrä esitetään filepainona (kg/henkilö).

Tuontikalan määrä esitetään tuotepainona.

Makean veden tuontikalaja (esim. siika, kuha jne.) ei ole raportoitu lajeittain, sisältyvät luokkaan 'muu tuontikala'.

MAITOTUOTTEET JA RAVINTORASVAT

	1995	2005	2019	2020
Maito, milj. litraa				
tuotos	2 397	2 362	2 305	2 336
litraa/lehmä	5 981	7 505	8 664	8 882
vastaanotettu meijereihin	2 296	2 293	2 262	2 293
kulutus (maitoa ja neste- mäisiä maitovalmisteita)				
milj. kg	1 012	995	819	810
Voi, milj. kg				
tuotanto	45	50	51	53
kulutus	27	14	18	18
vienti	19	37	34	35
Juusto, milj. kg				
tuotanto	96	97	84	86
kulutus	78	98	142	142
vienti	29	37	17	16
Maitojauhe, vienti, milj. kg	7	15	47	52

Lähde: Kantar TNS Agri Oy, Luonnonvarakeskus

LEIPÄVILJA

Vehnä	1995	2005	2019	2020
Sato milj. kg	380	801	902	677
Sadosta myllykelpoista % ¹⁾	..	32	47	44
Tuonti, milj. kg	132	146	219	214
Vienti, milj. kg	8	64	116	212
Kulutus ravinnoksi, milj. kg ²⁾	230	259	243	243
Vuosittainen kulutus kg/hlö	45	49	44	44
Ruis				
Sato milj. kg	58	32	183	67
Sadosta myllykelpoista % ³⁾	..	28	89	89
Tuonti, milj. kg	61	82	8,7	4,5
Vienti, milj. kg	..	16	16	15
Kulutus ravinnoksi, milj. kg ²⁾	79	80	85	85
Vuosittainen kulutus kg/hlö	16	15	15	15
Kaura				
Sato milj. kg	1 097	1 073	1 170	1 195
Sadosta myllykelpoista % ³⁾	..	15	43	27
Tuonti, milj. kg	2	0,2	13	1,2
Vienti, milj. kg	105	326	404	455
Kulutus ravinnoksi, milj. kg ²⁾	18	22	52	47
Vuosittainen kulutus kg/hlö	4	4	9	9

Lähde: Luonnonvarakeskus / Ravintotase ja Satotilasto

¹⁾ Hehtolitraino $\geq 78,0$ kg, sakoluku ≥ 180 , valkuainen ($N \times 5,7$) $\geq 12,5$ %.

²⁾ Kulutus jauhopainoisena jauhatusmääränä.

³⁾ Sakoluku ruis ≥ 120 , hehtolitraino ruis ≥ 71 kg, kaura ≥ 58 kg.

KANANMUNAT

Milj. kg	1995	2005	2019	2020
Tuotanto	75	58	76	76
Kulutus	61	49	66	69
Vienti	14	11	12	9

Lähde: Luonnonvarakeskus / Ravintotase

LIHA

Milj.kg	1995	2005	2019	2020e
Sianliha				
tuotanto	166	204	171	176
kulutus	165	176	170	164
vienti ¹⁾	9	40	35	41
tuonti ¹⁾	10	15	35	27
Naudanliha				
tuotanto	95	87	88	87
kulutus	96	98	104	103
vienti ¹⁾	6	2	8	7
tuonti ¹⁾	8	14	23	22
Siipikarjanliha				
tuotanto	43	87	139	145
kulutus	45	84	146	152
vienti ¹⁾	3	10	16	17
tuonti ¹⁾	0,3	7	23	21
Lampaanliha				
tuotanto	2,0	0,6	1,5	1,4
kulutus	2,0	1,9	3,6	3
vienti ¹⁾	0	0	0	0
tuonti ¹⁾	1,0	1,4	2,1	1,6
Hevosenliha				
tuotanto	0,4	0,1	0,3	0,2
Kulutus	0,5	1,0	1,2	1,4
Poronliha				
tuotanto ²⁾	2,8	2,9	1,8	2,0
kulutus	2,6	3,1	2,1	2,3
vienti	..	0,04	0,3	0,2
tuonti	..	0,2	0,6	0,5
Liha yhteensä				
tuotanto	309	382	402	412
kulutus	311	364	426	426
vienti ¹⁾	18	52	60	65
tuonti ¹⁾	19	38	84	72
Syötävät elimet vienti	..	7	16	18

Lähde: Luonnonvarakeskus / Ravintotase, Paliskuntain yhdistys

¹⁾ Ruhlolihana, sis. luut ja hävikin. Syöty määrä on n. puolet ruholihasta.

²⁾ Tilastointi poronhoitovuosittain, 1.6.–31.5.

MARJAT JA SIENET

Puutarhamarjojen kokonaissadot, milj.kg	2005	2010	2019	2020
Mansikka	10,1	10,3	18,4	15,6
josta luomua	..	0,2	0,4	0,4
Musta- ja viherherukka	1,8	1,0	1,5	1,1
Puna- ja valkoherukka	0,5	0,4	0,4	0,3
Vadelma	0,6	0,5	1,4	1,3
josta luomua	..	0,01	0,0	0,03
Karviainen	0,03	0,06	0,05	0,02
Yhteensä	13,1	12,5	22,1	18,3
Luonnonmarjojen kauppantulomäärät, 1 000 kg				
Mustikka	3 111	2 780	4 239	4 736
josta luomua	..	1 036	491	1 017
Puolukka	8 544	6 057	5 913	7 715
josta luomua	..	1 232	478	..
Lakka	321	152	64	94
josta luomua	..	1	..	..
Muut luonnonmarjat	51	108	25	52
Yhteensä	12 027	9 097	10 241	12 597
Luonnonsienten kauppantulomäärät, 1 000 kg ¹⁾				
Keltavahvero	16	5	17	39
Herkkutatit	181	747	103	461
Rouskut	152	98	18	66
Muut sienet	77	5	31	44
Yhteensä	426	855	169	610

Lähde: Luonnonvarakeskus / Puutarhatilastot, Ruokavirasto, Kantar TNS Agri Oy

¹⁾ Tuorepainon mukaan.

HUOM: Tulokset eivät sisällä suoramyyntiä kuluttajille ja suurkeittiöille eikä kotitalouspoimintaa.

RIISTASAALIIT

Riistasaalis kappaleittain sekä saadun lihan määrä

		2006	2010	2020
Määrä	Jänikset	268 800	248 200	169 200
(kpl)	Hirvi	75 587	68 423	49 131
	Muut hirvieläimet ¹⁾	25 777	29 113	91 606
	Villisika	3	100	1210
	Vesilinnut	586 000	533 800	307 800
	Metsäkanalinnut	459 200	306 200	218 000
	Muut riistalinnut	245 400	278 000	352 700
	Yhteensä ²⁾	1 664 867	1 470 315	1 195 498
Määrä	Jänikset	525	501	346
(1 000kg)	Hirvi	10 018	9 124	6 725
	Muut hirvieläimet ¹⁾	1 086	1 227	3 673
	Villisika	0	8	97
	Vesilinnut	327	305	188
	Metsäkanalinnut	308	204	162
	Muut riistalinnut	84	97	113
	Yhteensä ²⁾	12 400	11 559	11 400

Lähde: Luonnonvarakeskus / Metsästys

¹⁾ Valkohäntäpeura, metsäpeura, kuusipeura ja metsäkauris.

²⁾ Yhteensä-osuuksiin on laskettu myös karhu ja majavat.

ELINTARVIKEJALOSTAJAT TOIMIALOITTAIN

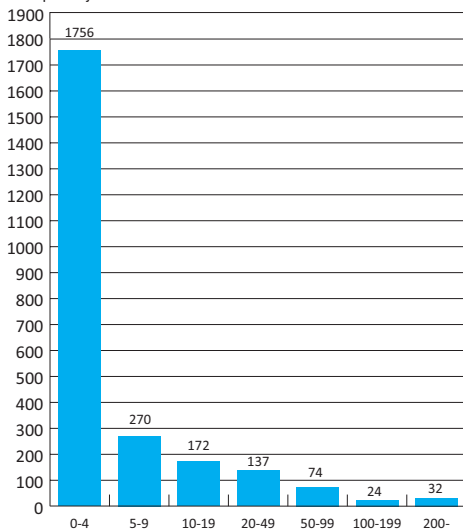
Toimiala	2000		2017		2020 ¹⁾		2020 ¹⁾
	< 20 henkeä	≥ 20 henkeä	< 20 henkeä	≥ 20 henkeä	< 20 henkeä	≥ 20 henkeä	luomu %
Teurastus ja lihanjalostus	330	50	391	44	314	53	24
Kalanjalostus	243	13	313	19	263	18	1
Vihannesten, marjojen ja hedelmien jalostus	373	22	437	28	395	41	18
Maidon jatko- jalostus	108	42	87	24	84	23	5
Myllytuottei- den valmistus	145	8	114	9	102	9	10
Leipomo- toiminta	991	110	770	65	871	78	12
Juomien valmistus	85	14	105	11	150	12	5
Muiden elin- tarvikkeiden jalostus	330	48	389	53	422	58	24
Yhteensä	2 605	307	2 606	253	2 601	292	100 %
Kaikki yht.	2 912		2 859		2 893		388 kpl

Lähde: aitojamakuja.fi Ruoka Suomi -teemaryhmä

¹⁾ aitojamakuja.fi / yritystilasto 2020

ELINTARVIKE- JA JUOMATEOLLISUUDEN TOIMIPAIKAT YRITYSKOON MUKAAN

toimipaikkoja

Lähde: Tilastokeskus

Elintarvike- ja juomateollisuus on pk-yritysvaltaista.

ELINTARVIKETEOLLISUUDEN SUURIMMAT TOIMIALAT

Toimiala	Toimipaikko- jen lukumäärä		Henkilöstön luku- määrä yhteensä ¹⁾		Liikevaihto 1 000 €		Liikevaihto 1 000 €/henkilö	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Teurastus, lihatuotteiden valmistus	229	221	8 175	8 148	2 515 374	2 586 070	308	317
Kalan, äyriäisten ja nilviäisten jalostus	140	129	897	867	421 485	421 025	470	486
Hedelmien ja kasvien jalostus ja säilöntä	164	167	2 086	2 059	613 214	651 110	294	316
Perunoiden jalostus ja säilöntä	42	40	384	388	134 964	142 128	351	366
Kasvi- ja eläinöljien ja -rasvojen valmistus	16	16	143	146	64 812	75 948	453	521
Maitotaloustuotteiden valmistus	84	87	4 734	4 498	2 099 750	2 106 757	444	468
Mylly- ja tärkkelystuotteiden valmistus	65	65	805	854	401 899	451 152	499	528
Leipomotuotteiden, makaronien yms. valmistus	803	798	6 717	6 836	1 019 236	1 042 974	152	153
Muiden elintarvikkeiden valmistus, joista	298	325	5 811	6 247	1 874 657	1 877 086	323	300
Sokeri	4	5	245	252	238 848	140 568	973	557
Kaakao, suklaa ja makeiset	51	59	1 517	1 510	377 391	381 152	249	252
Teen ja kahvin valmistus	27	32	519	480	351 651	349 317	678	728
Eines- ja valmisruuat	80	82	1 919	2 062	410 344	436 173	214	212
Ravintovalmisteet ja dieettiruuat	8	8	344	353	141 525	139 246	412	394
Juomat	203	214	2 875	2 936	1 336 009	1 342 143	465	457
Alkoholijuomat ²⁾	174	183	..	2 556	..	1 220 449	..	460
Elintarviketeollisuus yhteensä	2 089	2 110	33 208	33 552	11 102 358	11 324 178	334	338

Lähde: Tilastokeskus, TOL 2008

¹⁾ Käsittelee palkansaajat sekä yrittäjät. Palkattu henkilöstö on muunnettu kokovuosityöllisiksi siten, että esim. puolipäiväinen työntekijä vastaa 0,5 henkilöä ja kaksi puolivuotista työntekijää vastaa yhtä kokovuosityöllistä.

²⁾ Alkoholijuomien tislauksen ja sekoittamisen: etyylialkoholin valmistus käymisteitse sekä siiderin ja hedelmä- ja marjaviinien valmistus, muiden tislamattomien juomien valmistus käymisteitse sekä oluen valmistus.

ELINTARVIKETUONTI JA -VIENTI

Tuoteryhmä	Tuonti milj. €			Muutos			Vienti milj. €			Muutos		
	1995	2005	2019 ¹⁾	2020 ¹⁾	19/20 %	1995	2005	2019 ¹⁾	2020 ¹⁾	19/20 %	1995	2005
JALOSTETUT ELINTARVIKKEET												
Alkoholi- ja virvoitusjuomat	..	2,2	469	463	-1	..	90	181	144	-21	..	90
Alkoholijuomat ²⁾	99	20	320	307	-4	40	73	152	114	-25	40	73
Olut	7	..	41	35	-15	20	11	13	9	-30	20	11
Virvoitusjuomat ja kivennäisvedet	4	7	94	110	18	7	5	17	20	18	7	5
Mehut	9	13	81	80	-2	13	2	5	5	-3	13	2
Voi ym. maitorasvat	..	9	5	4	-17	..	85	144	130	-10	..	85
Rypsi- ja rapsiöljy	..	103	13	19	47	..	23	3,4	3,3	-3	..	23
Margarini	7	29	29	20	-33	31	33	8	7	-3	31	33
Hedelmäsäilykkeet	..	38	75	76	1	..	3	2,1	2,0	-3	..	3
Muut vihannes- ja kasvisäilykkeet	..	18	79	86	8	..	5	3	3,2	23	..	5
Sokeri ja hunaja	1	179	63	67	5	0	0	109	92	-16	0	0
Sokerikemian tuotteet	4	1,9	5	5	4	13	82	101	83	-18	13	82
Hunaja	..	123	7,8	8,2	5	..	0,00	0,04	0,06	48	..	0,00
Kahvi (instant ja paahdettu)	11	0,4	77	69	-11	22	8	30	32	9	22	8
Kala- ja äyriäisjalosteet	..	..	139	122	-12	..	..	10	9	-7	..	..
Kalapakasteet	..	7	31	30	-0,1	..	6	10	13	31	..	6
Keitot ja tomaattikastikkeet	9	13	37	39	6	0,4	0	1,6	1,6	0,4	0,4	0
Lastenruuat	2	9	20	18	-7	7,4	5	6	6,1	5	7,4	5
Liha	57	103	334	280	-16	26	92	155	175	13	26	92
Sika	..	29	62	47	-25	..	69	75	99	32	..	69
Nauta	..	38	71	66	-6	..	6	30	27	-8	..	6
Siipikarja	..	18	28	23	-17	..	10	13	12	-11	..	10
Maitotalous	64	179	406	396	-3	162	303	424	439	4	162	303
Maitojauhe	..	1,9	4,2	4,5	7	..	29	91	122	34	..	29
Juusto	..	123	279	266	-5	..	120	55	56	2	..	120
Maltaat	1,7	0,4	1,4	1,1	-18	16	22	13	14	7	16	22

Marja- ja vihannespakasteet	24	59	110	109	-1	9	18	23	27	18
Perunapakasteet	..	16	30	29	-4	..	0,2	0,39	0,43	9
Jauhot ja myllytuotteet	1	3	124	118	-5	4	8	69	74	6
Ruisjauhot	..	..	0,16	0,17	11	..	..	0,18	0,21	21
Rehut	84	147	344	337	-2	15	22	96	92	-4
Makeiset	91	135	256	236	-8	95	86	110	100	-9
Suklaa	..	56	121	114	-5	..	47	68	59	-13
Tärkkelystuotteet	70	82	90	71	-20	8	16	16	14	-14
Kaikki jalostetut elintarvikkeet yht. ³⁾	860	1 782	3 371	3 398	1	609	962	1 451	1 440	-0,7
MAATALOUSTUOTTEET										
Tee	..	..	14	11	-18	..	..	0,4	0,1	-85
Kahvi, raaka	124	116	190	170	-11	2,3	0	3	4	24
Hedelmät	147	220	366	393	7	13	1	6	7	12
Linnunmunat	0,1	0,0	4	6	42	7	6	12	10	-15
Tuore kala	14	66	310	294	-5	2	0	136	146	7
Marjat	3	6	36	40	13	1	0	0,2	1,0	511
Mustikat	..	2	9	10	22	..	..	0,0	0,2	1366
Mausteet	4	7	19	20	4	1	2	10	9	-9
Pähkinät	7	10	30	32	7	0	0,0	0,4	0,6	31
Raakasokeri	18	27	15	15	-4	0	1	1,1	0,9	-19
Vihannekset ja peruna	62	114	228	233	2	7	4	4	3	-23
Villat	37	29	41	35	-15	36	42	120	140	17
Kaura	..	0,0	3,7	0,2	-94	..	36	83	80	-3
Kaikki maataloustuotteet yht. ³⁾	1 336	2 448	1 341	1 335	-0,5	683	1 023	303	327	8

Lähde: Tulli, Elintarviketeollisuusliitto ry

¹⁾ Tilastointi on muuttunut vuonna 2015. Luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempiin.

²⁾ Sisältää mietojen ja väkevien alkoholijuomien lisäksi väkiviinat sekä etikan ja etikkahaposta valmistetut etikankorvikkeet.

³⁾ Jalostettujen elintarvikkeiden ja maataloustuotteiden summa kertoo viennin ja tuonnin kokonaisarvon.

ELINTARVIKEVIENTI MAITTAIN

Osuus viennin kokonaisarvosta

1995	%	2005	%	2019 ¹⁾	%	2020 ¹⁾	%
Venäjä	29,5	Venäjä	19,7	Ruotsi	19,1	Ruotsi	18,3
Ruotsi	14,2	Ruotsi	15,4	Viro	7,7	Kiina	8,2
Viro	6,9	Viro	9,2	Saksa	6,6	Viro	7,3
Saksa	5,1	USA	5,9	Venäjä	5,3	Saksa	6,6
Belgia	4,4	Saksa	5,3	Kiina	5,1	Venäjä	5,1
Norja	3,7	Iso-Britannia	4,4	Ranska	4,9	Ranska	4,6
USA	3,6	Puola	3,2	Tanska	4,7	Alankomaat	4,6
Iso-Britannia	3,4	Norja	2,9	Alankomaat	4,4	Tanska	4,4
Tanska	3,2	Tanska	2,8	Puola	3,6	Puola	3,4
Alankomaat	2,8	Ranska	2,8	Norja	3,3	Norja	2,9
Muut	23,2	Muut	28,4	Muut	35,3	Muut	34,7
Yhteensä	100	Yhteensä	100	Yhteensä	100	Yhteensä	100

Lähde: Tullihallitus, Elintarviketeollisuusliitto ry

¹⁾ Tilastointi muuttunut vuodesta 2014 lähtien. Luvut eivät ole vertailukelpoisia aiempien vuosien lukuihin.

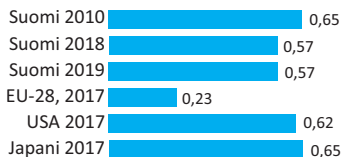
ELINTARVIKEVIENTI MAITTAIN JA TUOTERYHMITTÄIN, VIENTI 2020

Kiina	1 000 €	EU	1 000 €	Muut maat	1 000 €
Maitotalous	79 865	Kala, tuore	114 418	Sianliha	34 395
Liha	58 918	Voi ja muut maitorasvat	107 117	Kala, tuore	31 394
Lastenruuat	1 507	Alkoholijuomat	87 522	Maitojauhe	28 790
Hillo ja mehu	1 234	Kaura	68 815	Alkoholijuomat	24 705
Marja, peruna, vihannespakaste	923	Suklaa	46 663	Juusto	23 870
Jauhot ja myllytuotteet	617	Muut maitovalmisteet	33 837	Voi ja muut maitorasvat	22 765
Makeiset	452	Maitojauhe	33 770	Rehuraaka-aineet	18 854
Alkoholi- ja virvoitusjuomat	392	Juusto	31 478	Muut maitovalmisteet	16 276
Leipomotuotteet	147	Jogurtti	27 588	Vehnä	12 817
Rasvat	47	Naudanliha	27 385	Kaura	11 518
Säilyke	21	Muut makeiset	26 950	Rehuseokset	10 626
Muut yhteensä	51	Muut yhteensä	430 623	Muut yhteensä	84 285
Yhteensä	144 174	Yhteensä	1 036 166	Yhteensä	320 295

Lähde: Tullihallitus, Elintarviketeollisuusliitto ry

ELINTARVIKETEOLLISUUDEN T&K-MENOT

(% tuotannon bruttoarvosta)

Lähde: Tilastokeskus, FoodDrinkEurope

KULUTUSMENOT

Yksityiset kulutusmenot milj. euroa, käypiin hintoihin	1995	2005	2018e	2019e
Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat	7 411	9 381	13 627	13 667
Elintarvikkeiden ja alkoholittomien juomien %-osuus	15	12	12	11
Alkoholijuomat ja tupakka	2 976	4 052	5 528	5 722
Vaatteet ja jalkineet	2 218	3 771	4 412	4 495
Asuminen, vesi, sähkö, kaasu ja muut polttoaineet	11 889	19 253	33 738	34 629
Sisustus, kotitalousvälineistö ja kodinhoito	2 132	4 147	5 425	5 608
Terveys	1 631	3 367	5 718	5 951
Liikenne	5 924	10 438	14 010	13 970
Viestintä	780	2 185	2 760	2 826
Kulttuuri ja vapaa-aika	5 087	9 094	12 021	12 194
Koulutus	228	333	472	492
Hotellit, kahvilat ja ravintolat	3 383	5 259	7 889	8 230
Muut tavarat ja palvelut	4 709	7 074	11 882	12 085

Lähde: Tilastokeskus / Kansantalouden tilinpito

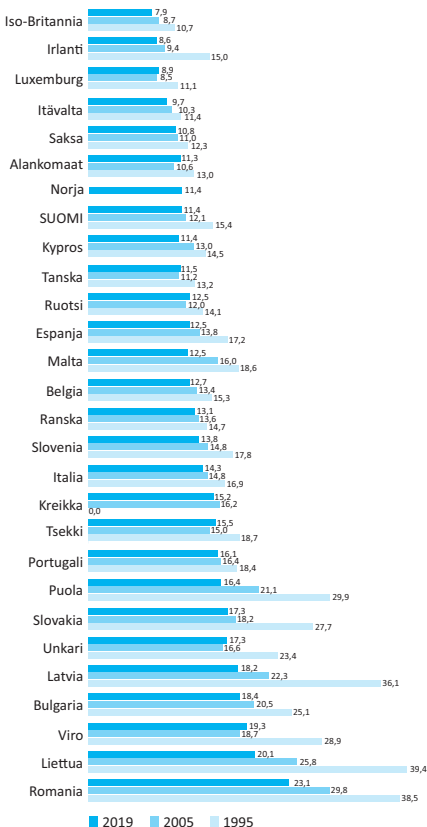
RAVINTOMENOT

Kotitalouksien ravintomenot asukasta kohti	1995 €/v	%	2005 €/v	%	2017 €/v	%	2019e €/v	%
Viljatuotteet ja leipä	229	17	280	17	342	15	349	15
Liha ja lihatuotteet	263	19	311	19	385	17	386	17
Kala ja kalatuotteet	47	3	69	4	110	5	118	5
Maitotuotteet, juusto ja kananmunat	246	18	307	18	403	18	401	17
Öljyt ja rasvat	39	3	41	2	52	2	54	2
Hedelmät ja marjat	96	7	124	7	194	9	198	9
Vihannekset	119	9	155	9	209	9	219	9
Perunat	25	2	27	2	28	1	29	1
Sokeri	13	1	10	1	7	0	7	0
Kahvi, tee ja kaakao	69	5	45	3	76	3	75	3
Muut	217	16	302	18	468	21	487	21
Elintarvikkeet yhteensä	1 363	100	1 669	100	2 275	100	2 323	100

Lähde: Laskettu Tilastokeskus / kansantalouden tilinpito -luvuista

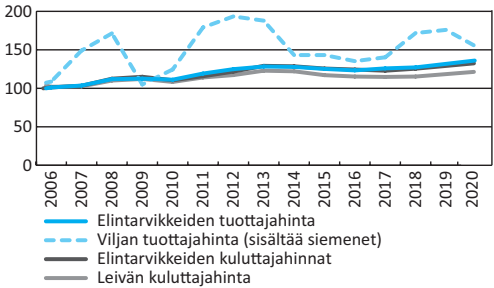
KOTITALOUKSIEN KULUTUS ELINTARVIKKEISIIN JA ALKOHOLITTOMIIN JUOMIIN

% kotitalouksien kokonaiskulutuksesta

Lähde: Eurostat

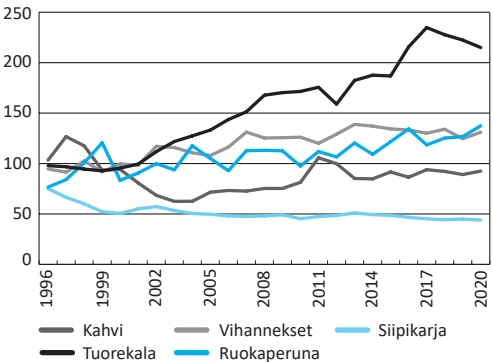
ELINTARVIKKEIDEN REAALIHINTAKEHITYS SUOMESSA 2006–2020

Lähde: Tilastokeskus

ERÄIDEN ELINTARVIKKEIDEN REAALIHINTOJEN KEHITYS

1994 = 100

Lähde: Tilastokeskus, Kuluttajahintaindeksi

HINTAINDEKSIT 2019 (EU15 = 100)

	Todellinen yksiöllinen kulutus	Elintarv. ja alkoholitt. juomat	Elin- tarvik- keet	Leipä- ja vilja- tuotteet	Liha- ja liha- tuotteet	Kala- ja kala- tuotteet	Maito, juusto ja munat	Rasvat ja öljyt	Hedelmät, kasvikset, perunat	Muut elintarvikkeet	Alko- holitt. juomat
Alankomaat	108	98	98	87	116	102	103	98	96	87	100
Belgia	106	107	107	107	114	106	109	115	99	101	112
Espanja	87	90	90	101	81	86	93	79	93	97	89
Irlanti	124	111	109	110	93	103	116	105	115	128	130
Iso-Britannia	111	90	88	82	85	79	90	96	92	95	109
Italia	93	104	106	110	108	103	112	97	100	108	90
Itävalta	107	118	119	128	133	138	105	126	114	108	110
Kreikka	75	98	97	105	83	103	131	112	78	127	115
Luxemburg	132	119	120	120	129	116	128	122	110	114	113
Portugali	77	93	91	92	76	93	104	106	84	122	118
Ranska	99	110	11	105	120	114	99	115	120	104	100
Ruotsi	118	109	110	115	106	109	107	120	116	109	105
Saksa	97	97	97	96	98	126	93	99	98	92	97
Suomi	114	113	112	120	114	108	114	99	116	108	121
Tanska	127	123	123	144	110	125	116	116	108	157	128
EU	90	96	95	96	92	100	98	100	95	95	97

Lähde: Kantar TNS Agri Oy / Eurostat

PÄIVITTÄISTAVARAKAUPAT JA AMMATTIKEITTIÖT

MYYMÄLÖIDEN LUKUMÄÄRÄ MYYMÄLÄTYYPIN MUKAAN

Myymäälätyyppi	Yhteensä 1.1.2020	Yhteensä 1.1.2021
Hypermarketit	154	157
Tavaratalot	87	86
Supermarketit, isot	699	703
Supermarketit, pienet	483	501
Valintamyymälät, isot	836	806
Valintamyymälät, pienet	293	284
Pienmyymälät	237	226
Erikoismyymälät / kauppahallit / suoramyynthallit	774	764
Halpahintamyymälät, osa päivittäistavaravalikoimaa	353	361
Huoltoasemamyymälät, osa päivittäistavaravalikoimaa	591	573
Yhteensä	4 507	4 461
Myymläautot ja -veneet	11	11
Lopettaneet	202	198

Lähde: Nielsen Päivittäistavaramyymälärekisteri

PÄIVITTÄISTAVAROIDEN MYYNTI MYYMÄLÄTYYPEITTÄIN

Milj. €	2019	2020
Hypermarketit ¹⁾	5 303	5 928
Tavaratalot	352	396
Supermarketit, isot	7 169	7 715
Supermarketit, pienet	2 183	2 437
Valintamyymälät, isot	2 126	2 204
Valintamyymälät, pienet	368	384
Pienmyymälät	172	169
Erikoismyymälät / kauppa- ja suoramyynthallit	249	267
Halpahintamyymälät, osa päivittäistavaravalikoimaa	417	474
Huoltoasemamyymälät, osa päivittäistavaravalikoimaa	180	155
Yhteensä	18 520	20 130
Myymläautot ja -veneet	3	3
Lopettaneet	125	98
Yhteensä	18 647	20 231
Verkkokauppa	110	395

Lähde: Nielsen Päivittäistavaramyymälärekisteri

¹⁾ K-Citymarket, Prisma ja Minimani

KEITTIÖIDEN LUKU- JA ANNOSMÄÄRÄT TOIMIALOITTAIN 2020

	Lukumäärä, kpl ¹⁾	Annoksia, milj.
Anniskeluravintolat ²⁾	2 707	115
Kahvilat	1 030	34
Muut ravintolat	1 350	56
Peruskoulut ja lukiot	955	124
Hampurilais- ja kebabravintolat, pizzeriat	1 037	58
Vanhain- ja lastenkodit, hoitolaitokset	675	61
Henkilöstöravintolat	616	36
Lasten päiväkodit	583	24
Hotellit ja muut majoitusliikkeet	627	27
Muun toiminnan yhteydessä toimivat kahvilat/ravintolat	422	19
Huoltoasemat	465	29
Ammatilliset oppilaitokset ja korkeakoulut	308	33
Pito- ja ateriapalvelut	376	15
Sairaalat	155	52
Muut ammattikeittiöt	115	64
Yhteensä	11 421	747

Lähde: Taloustutkimus Oy, Horeca-rekisteri 2020

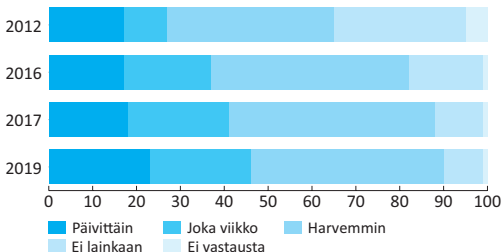
¹⁾ Ei sisällä jakelukeittiöitä.

²⁾ Kaikki kahvilat ja ravintolat, joilla on anniskelu oikeudet.

Julkisissa ruokapalveluissa luomutuotteiden osuus vuonna 2019 oli noin 12 % tuotteiden kokonaispainosta (kg).

Lähde: Savon koulutuskuntayhtymä, Pro Luomu ry

LUOMUN KÄYTTÖTIHEYS RUOKAPALVELUISSA, %

Lähde: Pro Luomu ry, Taloustutkimus Oy

KESKIMÄÄRÄINEN ELÄINLUKU TILOILLA

Keskieläinluku kpl/tila	2014	2018	2019	2020
Siat	838	1 060	1 114	1 184
Naudat	71	84	87	91
Siipikarja	9 682	11 376	12 252	11 305

Lähde: Luonnonvarakeskus

ELÄINTIHEYSINDEKSI

	2005	2016
Eläintiheysindeksi ¹⁾	0,51	0,48

Lähde: EuroStat

¹⁾ Eläinyksikköä peltotehtaaria kohden

KOTIELÄIMET

Kotieläimiä 1 000 kpl	1995	2005	2019	2020
Hevosia	50	64	74	74
Nautakarjaa	1 148	959	858	846
lypsylehmiä	399	319	262	260
emolehmiä	29	35	60	62
Lampaita ¹⁾	159	87	145	140
uuhia	69	52	72	70
muut lampaat	90	35	72	71
Sikoja ²⁾	1 400	1 401	1 072	1 087
emakoita	161	177	82	82
lihasikoja	451	460	495	496
porsaita	476	451	475	491
Siipikarjaa ³⁾	10 358	10 538	14 360	13 577
kanoja	4 179	3 128	3 900	3 812
broilereita	4 276	5 472	9 112	8 507
kalkkunoita	80	495	263	268
Vuohia	6	7	6	6
Eloporoja ⁴⁾	208	207	185	195

Lähde: Luonnonvarakeskus, Tilastokeskus, Hevosalan osaamiskeskus
Hippolis, Paliskuntain yhdistys¹⁾ Vuodesta 2015 lähtien lammasluvut eivät ole vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin nähden.²⁾ Sikojen luokittelu muuttunut v. 2015 alkaen. Ainoastaan luokka 'Sikoja' on vertailukelpoinen aiempiin vuosiin nähden.³⁾ Vuodesta 2016 lähtien siipikarjan lukumäärät eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin nähden.⁴⁾ Elämään jätetyt vuotta vanhemmat lukuporot + vasat.

KANALAT

Kanalatyyppi	% kananmunatuotannosta		
	2010	2019	2020
Virikehäkki	89	58	51
Lattia	9	32	39
Ulko ¹⁾	..	2	2
Luomu	2	8	8

Lähde: Suomen Siipikarjaliitto ry

¹⁾ Ennen vuotta 2018 ulkotuotanto tilastoitiin osaksi lattiatuotantoa.

NAVETTATYYPIT TUOTOSSEURANTAKARJOISSA 2020

	Navetoita	%	Lehmiä	%	Keskilehmä- luku, kpl/tila
Parsinavetta	2 216	55	66 923	32	30
Pihatto	1 822	45	143 144	68	79
Yhteensä	4 038 ¹⁾	100	210 067	100	52

Lähde: ProAgria

¹⁾ Tiedossa ei ole mukana kaikki tuotosseurantakarjat.

Parsinavetta: Lehmä on kytketty päästään kiinni parteen, jossa se syö ja lepää, ja jossa se myös lypsetään.

Pihatto: Lehmät ovat irti rakennuksessa, jossa niille on erillinen ruokinta- ja lepoalue. Lehmät lypsetään joko lypsyasemalla tai robotti lypsää ne.

LAIDUNTAMINEN JA ULKOILUTUS TUOTOSSEURANTAKARJOISSA

Nautakarjoja	2010		2020	
	kpl	%	kpl	%
Kesällä laidun, talvella ulkoilu	455	7,9	390	10
Kesällä laidun, talvella sisällä	3 895	67,8	2 329	59
Kesällä tarhassa, talvella ulkoilu	103	1,8	96	2
Kesällä tarhassa, talvella sisällä	347	6	223	6
Kesällä ja talvella sisällä	946	16,5	903	23
Yhteensä	5 746	100	3 941	100

Lähde: ProAgria

LYPSYKONEET 2020

Lypsykonetyyppi	Tiloja	%
Putkilypsy	2 243	54
Automaattilypsy	1 114	27
Lypsyasema	761	18
Kannukone	25	1
Yhteensä	4 143	100

Lähde: ProAgria

TUOTOSSEURANTAKARJAN KESKITUOTOS JA MAIDON PITOISUUDET 2020

Rotu	Lehmiä, kpl	Keski- tuotos, kg/ lehmä	Maidon pitoisuudet, %			
			Valku- ainen	Rasva	EKM ¹⁾	Solut ²⁾
Ayrshire	77 574	9 550	3,64	4,48	10 308	177
Holstein	93 756	10 760	3,53	4,21	11 228	181
Suomenkarja	1 477	6 465	3,47	4,39	6 864	198
Itäsuomen- karja	175	4 256	3,43	4,36	4 553	179
Länsisuomen- karja	986	7 204	3,48	4,41	7 661	199
Pohjois- suomenkarja	316	5 381	3,45	4,32	5 654	203
Jersey	1 018	8 253	3,91	5,22	9 868	198
Muu	631	9 785	3,59	4,3	10 364	165
Kaikki	174 457	10 168	3,58	4,33	10 771	180

Lähde: ProAgria

¹⁾ Energiakorjattu maitotuotos (maidon rasva-, valkuais- ja laktoosi-pitoisuudet huomioidaan).²⁾ Maidon solupitoisuuden geometrinen keskiarvo 1 000 kpl/ml.

OTANTAAN PERUSTUVAT ELÄINSUOJELUTARKASTUKSET

kpl	Tarkastuksia			Laiminlyöntejä		
	2011	2019	2020	2011	2019	2020
Siat	52	32	20	13	13	5
Naudat	362	171	200	97	58	60
Munivat kanat	26	0	0	5	0	0
Broilerit	..	7	6	..	0	2
Vuohet	12	5	1	0	0	0
Ankat ja hanhet ¹⁾	8	..	..	0	..	..
Lampaat	32	99	49	8	20	8

Lähde: Ruokavirasto

¹⁾ Ei ole tarkastettu vuoden 2015 jälkeen.ELÄINSUOJELUTARKASTUKSET KAUPALLISISSA
ELÄINKULJETUKSISSA

	2005	2011	2019	2020
Tarkastukset (lkm)	451	387	424	432
Epäkohdat (%)	24	16	12	8

Lähde: Ruokavirasto

ELÄINTEN HYVINVOINTIKORVAUSTA SAAVAT TILAT ¹⁾

Tiloja, kpl	2018	% tiloista	2019	% tiloista	2020	% tiloista
Nautatilat	4 787	53	4 619	54	4 510	56
Sikatilat	746	73	708	73	703	76
Lammas/ vuohetilat	311	47	314	50	317	51
Siipikarja- tilat	358	75	345	75	343	77

Lähde: Ruokavirasto

¹⁾ Tilat, joille maksettu korvausta.

% tiloista, jotka voivat hakea hyvinvointikorvausta (riittävä eläinmäärä).

ELÄINTEN TERVEYDENHUOLTOTYÖN TOTEUTUMINEN SIKA- JA NAUTATILOILLA

	Terveysten- huoltosopimus eläinlääkärin kanssa		Kattavuus %		Erityis- tasolla ¹⁾		Kansallisella tasolla ²⁾		Perustasolla ³⁾		Passivoitu ⁴⁾		Terveysten- huoltokäyntejä	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Sikatilat														
(pitopaikat)	1 080	1 036	98	87	37	35	919	872	61	70	55	52	4 643	4 613
Nautatilat	7 357	7 763	75	83	..	..	..	..	..	..	..	..	11 356	13 456

¹⁾ Täyttää vapaaehtoiset elinkeinon jalostussikaloille asettamat erityisvaatimukset www.sikava.fi.

²⁾ Täyttää vapaaehtoiset elinkeinon asettamat terveydenhuollon vaatimukset.

³⁾ Joku vapaaehtoisista kansallisen tason vaatimuksista ei täyty.

⁴⁾ Pitopaikka tyhjänä.

Pitopaikkojen määrä eri terveysluokituksilla vuosittain 31.12.

Lähde: ETT, Sikava (sikaloiden terveysluokitusrekisteri) ja Naseva (nautojen terveydenhuollon seurantajärjestelmä), Ruokavirasto

VASTUULLISEN TUOTANNON RAJA-ARVOT SIANLIHANTUOTANNOSSA

Vuosi	Pito- paik- koja kpl	Pitopaikat ¹⁾ , joilla VTM		VTM-ylitykset ²⁾ , lihasiat			VTM-ylitykset ²⁾ , emakot	
		alit- tuu	ylit- tyy	koko- ruho	osa- ruho	kuol- leisuus	koko- ruho	kuollei- suus
2019	1 051	91,5	8,5	2,2	2,4	2,8	1,6	1,0
2020	963	91,7	8,3	3,5	2,9	2,6	5,2	3,7

Lähde: ETT, Sikava (sikaloiden terveystuotusrekisteri)

Vastuullisen tuotannon mittarit (VTM) ovat osa sianlihantuotannon kansallisen tason ehtoja (sikava.fi/terveysluokitus). Näiden raja-arvojen ylitymistä tarkkaillaan puolivuositain. Raja-arvo kokoruhohylkäyksille: emakot 7 % ja lihasiat 1,1 %. Raja-arvo lihasikojen osa-ruhohylkäyksille on 12 %. Raja-arvo emakkokuolleisuudelle on 16 % (kumulatiivinen kuolleisuus keskieläinmäärää kohden), lihasikojen kuolleisuudelle 4 %.

¹⁾ %-osuudet pitopaikoista suhteutettuna kaikkiin pitopaikkoihin. Puuttuvien arvojen lukumääriä ei ole eritelty.

²⁾ %-osuudet suhteutettuna pitopaikkoihin, joilla kyseinen arvo löytyy. Laskentatapa muuttunut 2020 alkaen.

MIKROBILÄÄKKEIDEN KÄYTTÖ TUOTANTOELÄIMILLÄ

	EU/ETA-alue keskimäärin			Suomi		
	2010 ²⁾	2015 ³⁾	2018 ³⁾	2010	2015	2018
mg/PCU ¹⁾	131	136	103,2	25	20	18,7

Lähde: Euroopan lääkevirasto EMA, ESVAC

¹⁾ Tuotantoeläinpopulaatioon suhteutettu kulutus (PCU, population correction unit = populaatiokorjausyksikkö, jonka laskennassa huomioidaan tärkeimmät tuotantoeläinlajit) EU/ETA-alueen tulos on laskettu jakamalla mikrobilääkkeiden kokonaismyynti kaikissa raporttiin osallistuneissa maissa näiden maiden yhteenlasketulla populaatiokorjausyksiköllä.

²⁾ Osallistuneiden maiden lukumäärä: 19

³⁾ Osallistuneiden maiden lukumäärä: 31

BROILERIEN HYVINVOINTIA KUVAAVA JALKAPOHJAINDEKSI

	2012	2018	2020
Parvien osuus %, joilla pisteet alle 40	94,5	98,50	99,7
Parvien osuus %, joilla pisteet 40–80	4,91	1,28	0,28
Parvien osuus %, joilla pisteet yli 80	0,62	0,18	0,03

Lähde: ETT

Kaikista broileriparvista arvioidaan teurastamalla vähintään sadan linnun yksi jalkapohja. Ihotulehduksen vakavuusasteelle on kolme luokkaa 0, 1 ja 2, joista 0 vastaa tervettä jalkapohjaa. Alle 40 pistettä/parvi katsotaan hyväksi tilanteeksi.

MEHILÄISALAN LUKUJA

	2019	2020
Suomen Mehiläishoitajain Liiton jäsenet	2 595	2 500
Ammattitarhaajat ¹⁾ , kpl	88	90
Luomutarhaajien määrä	63	75
Tuottavien mehiläispesien määrä	83 900	82 200
Luomumehiläispesien määrä	5 083	6 190
Yhden mehiläispesän sato, kg	52	32
Hunajantuotanto, tn	3 330	2 206
Hunajan tuonti, tonnia	1 800 ^{*)}	1 900 ^{*)}
Hunajan kokonaiskulutus, tn	4 200 ^{*)}	4 400 ^{*)}
Hunajan kulutus, g/hlö	800 ^{*)}	600 ^{*)}
Mehiläispesien talvitappiot ²⁾ , %	10	20

Lähde: Suomen Mehiläishoitajain Liitto SML ry

¹⁾ Pesätukitilaston yli 100 pesän tarhaajat.

²⁾ Talven aikana kuolleiden mehiläisten osuus.

^{*)} Lähde: Luonnonvarakeskus / Ravintotase

SATO

	1995	2005	2019	2020
Vehnä				
ala 1 000 ha	101	215	198	199
kokonaissato milj. kg	380	801	902	677
sato kg/ha	3 770	3 730	4 560	3 410
Ruis				
ala 1 000 ha	21	14	38	19
kokonaissato milj. kg	58	32	183	67
sato kg/ha	2 770	2 290	4 820	3 600
Ohra				
ala 1 000 ha	516	594	398	392
kokonaissato milj. kg	1 764	2 103	1 682	1 382
sato kg/ha	3 420	3 540	4 230	3 520
Kaura				
ala 1 000 ha	329	345	298	325
kokonaissato milj. kg	1 097	1 073	1 170	1 195
sato kg/ha	3 330	3 110	3 930	3 680
Sokerijuurikas				
ala 1 000 ha	35	31	11	11
kokonaissato milj. kg	1 110	1 181	501	422
sato kg/ha	31 900	37 870	47 640	38 460
Rypsi ja rapsi				
ala 1 000 ha	85	77	32	25
kokonaissato milj. kg	128	106	42	31
sato kg/ha	1 500	1 380	1 330	1 270
Herne				
ala 1 000 ha	5	4	12	21
sato milj. kg	11	8	34	54
sato kg/ha	2 420	93	2 860	2 590
Härkäpapu				
ala 1 000 ha	..	16 ¹⁾	15	14
sato milj. kg	..	40 ¹⁾	30	23
sato kg/ha	..	2 500 ¹⁾	1 980	1 720
Peruna				
ala 1 000 ha	36	29	21	21
sato milj. kg	798	743	619	624
sato kg/ha	22 110	25 700	28 930	30 230
Tomaatti milj. kg	31	38	40	41
Kasvihuonekurkku milj. kg	24	32	48	54
Porkkana milj. kg	61	67	77	81
Sipuli milj. kg	17	21	31	30
Ruukkuvihannekset milj. kpl	30	64	102	104

Lähde: Luonnonvarakeskus / Satotilasto

¹⁾ Vuoden 2016 tieto.

PELTOALAN KÄYTTÖ

	1995 1 000 ha	2005 1 000 ha	2019 ¹⁾ 1 000 ha	2020 ¹⁾ 1 000 ha	2021 1 000 ha
Nurmikasvit	755	620	786	781	797
Vilja yht.	978	1 188	1 066	1 084	1 063
vehnä	101	215	206	210	218
ruis	21	14	38	20	18
ohra	516	595	455	457	448
kaura	329	346	319	348	332
seosvilja	11	16	41	43	41
muut viljat	0,5	1,1	3,5	4,8	4,7
Rypsi ja rapsi	85	77	37	30	38
Sokerijuurikas	35	31	11	11	11
Herne	..	4	14	25	23
Härkäpapu	..	..	18	18	13
Peruna	36	29	22	21	21
Muut viljelykasvit	29	49	101	171	172
Viljelty ala yht.	1 918	1 993	2 023	2 036	2 032
Kesanto	223	241	222	207	213
Viljelyala ja kesanto yht.	2 141	2 235	2 245	2 243	2 245

Lähde: Luonnonvarakeskus

¹⁾ Sisältää vain taloudellisen kynnyksarvon (SO 2 000 euroa) ylittävät yritykset.

	1995 ha	2005 ha	2019 ha	2020 ha	2021 ha
Maatalous- ja puutarhayritysten keskipeltoala	22	33	49	50	..

Lähde: Luonnonvarakeskus

Suomen vesistressi-indeksi ¹⁾ on alhainen < 10 %.¹⁾ Maatalouden veden kulutus suhteessa uusiutuviin vesivaroihin.

Lähde: World Resources Institute

KASVINSUOJELUAINEIDEN MYyntI

	1995	2005	2018	2019
Tehoaineiden myynti (tn)				
kasvitautilien torjunta-aineet	114	255	171	127
tuhoeläinten torjunta-aineet	57	47	22	40
rikkakasvien torjunta-aineet	791	1 077	982	1 107
kasvunsäätteet	73	52	68	56
Valmisteiden myynti (tn)				
kasvitautilien torjunta-aineet	236	718	665	946
tuhoeläinten torjunta-aineet	160	147	169	182
rikkakasvien torjunta-aineet	1 768	2 639	2 697	3 514
kasvunsäätteet	131	107	156	159

Lähde: Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Eurostat

KASVINSUOJELUAINEJÄÄMIEN VALVONTA 2019 ¹⁾

Näytteen alkuperä	Satunnais- näytteitä	Määräyksen- vastaisia %
Kotimainen	689	0,0
EU	983	1,42
EU:n ulkopuolelta	357	5,32
Yhteensä	2 029	1,7

Lähde: Ruokavirasto

¹⁾ Näytteitä hedelmistä, kasviksista, viljasta, prosessoiduista elintarvikkeista, lastenruuista ja eläinperäisistä tuotteista.

LUONNONMUKAISESTI VIILJELTY PELTOALA JA LUOMUTILAT

Ala, ha	1995	2005	2019	2020
Luomuhyväksytty ala	23 139	135 223	257 650	281 144
Siirtymävaiheessa	21 557	12 364	49 106	33 968
Kokonaisluomuala	44 696	147 588	306 756	315 112
Luomualan osuus kokonaisviljelyalasta %	..	6,7	13,5	13,9
Luomuala/tila	20	34	61	62,9
Luomutiloja, kpl	2 793	4 296	5 129	5 102
Luomualan osuus kokonaisviljelyalasta %				
EU 27	..	3,6	8,5 ¹⁾	..
Kokonaisluomuala EU 27	..	6 475 828	13 793 665 ¹⁾	..

Lähde: Ruokavirasto, Eurostat

¹⁾ Vuoden 2019 luku on EU 28.

LUOMUTOIMIJOIDEN MÄÄRÄ

	2008	2011	2019	2020
Luomualkutuotanto ¹⁾	3 758	3 975	4 990	4 962
josta luomueläintiloja	511	643	1 036	1 126
Luomuelintarviketoimijat	401	487	784 ²⁾	789 ²⁾
Luomurehutoimijat	16	33	39	39
Luomusiemenpakkaamot	..	31	31	31
Yhteensä	4 175	4 526	6 012	5 911
Luomualkutuotanto EU 28	..	..	297 442 ³⁾	..

Lähde: Ruokavirasto, Eurostat

¹⁾ Maatilojen lisäksi mukana myös pelkät kasvihuone-, sienimö- ja mehiläistoimijat.

²⁾ Luvussa mukana alihankintatoimijat.

³⁾ Vuoden 2018 tieto.

LUOMUPELTOALAN KÄYTTÖ

Luomuhyväksytty ala, ha	1995 ¹⁾	2005	2019	2020
Nurmikasvit	11 431	60 195	162 316	169 299
Vilja yht.	8 158	46 362	67 053	80 164
Vehnä	724	6 629	6 950	8 447
Ruis	1 616	4 594	4 731	4 696
Ohra	2 118	6 760	7 548	10 986
Kaura	2 447	23 134	33 408	40 758
Seos: korsiviljat	302	2 798	3 456 ²⁾	4 226 ¹⁾
Seos: palko+korsiviljat	927	1 842	10 040	11 028
Herne	120	1 289	2 949	4 876
Tattari	23	185	512	343
Härkäpapu	..	..	3 286 ²⁾	3 839 ²⁾
Kumina	9	355	322 ²⁾	287 ¹⁾
Pellava	22	277	43 ²⁾	55
Rypsi	64	2 419	2 246	2 566
Peruna	423	440	757	866
Avomaan vihannekset	197	211	1 140	1 234
Kasvihuonevihannekset	2	9	8	8
Lehtiyrtit	17	16	55 ²⁾	12 ¹⁾
Marjat ja hedelmät	256	800	811	845
Kesanto	2 022	19 178	4 323	4 935
Yhteensä	23 139	135 223	257 650	280 688

Lähde: Ruokavirasto

¹⁾ Ei sisällä Ahvenanmaan tietoja.²⁾ Ahvenanmaalla ei tuotantoa.

Tavanomaisen peltoalan käytön luvut sivulla 35.

LUOMUTUOTANTO

	2007	%	2019	%	2020	%
	milj. kg	kokonais- tuotan- nosta	milj. kg	kokonais- tuotan- nosta	milj. kg	kokonais- tuotan- nosta
Nauta	..	..	2,7	3,0	3,4	3,9
Sika	..	..	0,8	0,4	0,7	0,4
Lammas	..	..	0,3	22,8	0,3	23,6
Siipikarja	..	..	..	..	..	..
Kananmunat	1,1	2	5,2	6,9	5,2	6,8
Vehnä	9,7	1,2	18,1	2,0	17,9	2,6
Ruis	8,5	9,8	9,9	5,4	9,5	14,1
Kaura	41,0	3,4	76,3	6,5	83,4	7,0
Peruna	3,7	0,5	12,5	2,0	15,6	2,5
Herne	1,2	11,5	3	14,7	7,7	14,2
Härkäpapu	..	..	5,2	17,3	4,5	19,3
Maito, milj. litraa	26,8	1,2	74	3,2	79	3,4

Lähde: Pro Luomu ry, Luonnonvarakeskus / Satotilastot

MAATALOUS- JA PUUTARHAYRITYSTEN MÄÄRÄ

Tilakoko pelto ha	1995 kpl	2005 kpl	2019 ¹⁾ kpl	2020 ¹⁾ kpl	% tiloista
0–5	9 988	5 228	1 392	1 383	3
5–10	17 049	8 765	6 274	6 196	14
10–15	16 918	8 481	4 888	4 742	10
15–25	25 634	13 989	7 791	7 445	16
25–50	23 870	19 660	11 258	10 723	23
50–75	4 508	7 549	5 972	5 800	13
75–100	1 209	3 116	3 525	3 435	8
100–150	622	1 990	3 347	3 371	7
150–	166	739	2 380	2 535	6
Yhteensä	99 964	69 517	46 827	45 630	100

Lähde: Luonnonvarakeskus

Vuonna 1995 vain yli 1 hehtaarin tilat.

¹⁾ Maatalous- ja puutarhayrityksen määritelmää on muutettu. Lukuja ei voi verrata aiempien vuosien lukuihin.

MAATALOUS- JA PUUTARHAYRITYSTEN OMISTUS

Omistajaryhmä	1995 ¹⁾ kpl	2005 kpl	2019 ²⁾ kpl	2020 ²⁾ kpl	% tiloista
Yksityishenkilöt	86 933	61 477	40 212	39 068	86
Perikunnat ja maatalousyhtymät	12 468	7 297	5 190	5 074	11
Valtiot, kunnat ym. yhteisöt	563	743	1 425	1 488	3
Maatiloja yhteensä	99 964	69 517	46 827	45 630	100
Muutos määrässä ed. vuodesta %	..	..	-1,7	-2,6	

Lähde: Luonnonvarakeskus

¹⁾ Vain yli 1 hehtaarin tilat.²⁾ Maatalous- ja puutarhayritykseksi on vuoden 2013 määritelmän uudistamisen jälkeen laskettu tila, jonka taloudellinen koko on yli 2 000 euroa.

MAATALOUDEN TYÖLLISET

Työlliset, 1 000 henk.	1995	2005	2019	2020
Yrittäjät ¹⁾	116	73	56	50
heistä naisia	37	22	15	13
Palkansaajat	25	20	14	16
heistä naisia	12	9	7	8
Yhteensä	141	93	70	66

Lähde: Tilastokeskus / Työvoimatutkimus, vuoden 2020 menetelmällä tuotetut tiedot. TOL 2008 -luokitus

¹⁾ Yrittäjät ja yrittäjäperheenjäsenet yhteensä.

MAATALOUS- JA PUUTARHAYRITYSTEN PÄÄTUOTANTOSUUNNAT

Tilojen lkm	1995 ¹⁾	2010	2019	2020	%
Lypsykarjatalous	32 480	10 205	5 727	5 361	11,7
Muu nautakarjatalous	9 394	1 270 ²⁾	450	382	0,8
Naudanlihantuotanto	..	3 080	2 809	2 725	6,0
Sikatalous	6 249	1 355	526	504	1,1
Siipikarjatalous	2 239	375	419	410	0,9
Muu laidunkarja ³⁾	..	3 544	2 107	2 005	4,4
Kasvinviljely	42 287	..	..	..	..
josta viljanviljely	..	20 927	14 926	14 657	32,1
Muu kasvinviljely	..	13 092	15 788	15 564	34,1
Muut	7 315	..	..	..	..
Kasvihuonetuotanto	..	1 371	714	701	1,5
Avomaan puutarha- tuotanto	..	1 696	1 346	1 271	2,8
Sekamuotoinen tuotanto	..	2 568	2 015	2 050	4,5
Yhteensä aktiivitalat	99 964	58 213	46 827	45 630	100

Lähde: Luonnonvarakeskus

¹⁾ Vuoden 1995 luvut eivät ole suoranaisesti verrattavissa muiden vuosien lukuihin.

²⁾ Yhdistetty emolehmätuotanto ja lihanautojen kasvat.

³⁾ Sisältää lammak-, vuohi- ja hevostalouden.

MAATALOUS- JA PUUTARHAYRITYSTEN TULOT TUOTANTOSUUNNITTAIN

	Valtionveronalaist tulot puolist yhteensä			Maatilatalouden tulot puolisot yhteensä		
	2000 €	2018 €	2019 €	2000 €	2018 €	2019 €
Lypsykarja- talous	31 746	63 478	63 909	24 812	48 978	48 976
Liha- ym. naudat	30 129	67 886	72 606	15 878	36 599	37 250
Siipikarjatalous	45 752	127 393	107 362	28 624	63 599	63 200
Sikatalous	41 644	79 931	82 569	28 421	50 094	53 758
Lampaat, vuo- het, hevoset	29 434	58 353	57 704	3 704	12 864	13 222
Viljanviljely	38 623	70 458	71 831	10999	19122	19 716
Muu kasvin- tuotanto	35 760	63 243	71 266	11 695	18 936	18 917
Muu tuotanto	28 901	58 705	60 736	6 524	15 360	14 761
Keskimäärin	35 235	67 755	70 671	16 324	25 578	25 701

Lähde: Tilastokeskus / Maa- ja metsätaloustaloustilastot

MAA - JA PUUTARHATALOUDEN TUOTANTOKUSTANNUKSET

	2002 Milj. €	2005 Milj. €	2018 Milj. €	2019 Milj. €
Tarvikekustannukset yhteensä	1 572	1 569	2 054	2 320
Lannoitteet ja kalkitus	194	186	222	250
Muut kasvinviljelykustannukset	256	309	435	484
Polttoaineet	176	209	298	338
Sähkö	117	115	248	316
Ostorehukustannukset	516	438	484	560
Kotieläinkustannukset	313	322	367	372
Tilakäyttökustannus ¹⁾	368	312	412	427
Konekustannukset yhteensä	844	875	1 027	1 047
Konepoistot	502	543	498	527
Muut konekustannukset	342	332	529	520
Rakennuskustannukset yhteensä	316	317	346	372
Rakennuspoistot	256	258	284	304
Muut rakennuskustannukset	60	58	63	68
Muut kustannukset yhteensä	693	731	952	960
Vakuutukset	241	255	312	312
Kiinteät vuokrat	102	101	163	147
Muut poistot	45	46	44	47
Muut kustannukset	305	328	432	453
Työkustannukset yhteensä	1 835	1 775	1 391	1 409
Maksetut palkat	166	185	305	386
Palkkavaatimus	1 669	1 590	1 085	1 022
Korkokustannukset yhteensä	597	621	562	609
Korkokulut	127	112	119	110
Oman pääoman korkovaatimus	470	509	443	499
Yhteensä	6 226	6 199	6 744	7 143

Lähde: Luonnonvarakeskus / Taloustohtori. Maatalouden kokonaislaskenta-palvelu

Aineisto: Luonnonvarakeskus / Kannattavuuskirjanpitolukokset

¹⁾ Omalla tilalla tuotettujen ja käytettyjen rehujen ja kasvinsiementen kustannukset.

MAA- JA PUUTARHATALOUDEN TUOTTO

Tuottoerä	2002 Milj. €	2005 Milj. €	2018 Milj. €	2019 Milj. €
Kasvinviljelytuotto yhteensä	814	671	1 057	1 033
Ruis ja vehnä	86	72	119	143
Ohra	158	158	286	212
Kaura ja muut viljat	148	82	190	178
Öljykasvit	20	20	28	22
Nurmirehut	239	213	318	378
Peruna ja sokerijuurikas	140	110	79	62
Palkokasvit ja muut kasvit	23	15	37	37
Kotieläintuotto yhteensä	1 808	1 652	1 729	1 828
Nautakarja	1 243	1 097	1 270	1 206
Sika	348	348	242	259
Siipikarja	212	175	191	324
Lammas-, vuohi- ja hevostuotto	5	5	26	40
Kasvihuone- ja avomaa- tuotto	464	523	910	1 233
Rahoitustuotto	17	13	16	9
Muu tuotto	155	170	243	247
Tuet yhteensä	1 846	1 922	1 832	1 829
CAP-tuet	434	499	561	..
LFA-tuki ja ympäristötuki	714	738	837	..
Kansalliset tuet ja investointituet	697	684	400	..
Yhteensä	5 104	4 924	5 787	6 178

Lähde: Luonnonvarakeskus / Taloustohtori. Maatalouden kokonaislaskenta - palvelu

Aineisto: Luonnonvarakeskus / Kannattavuuskirjanpitolukokset

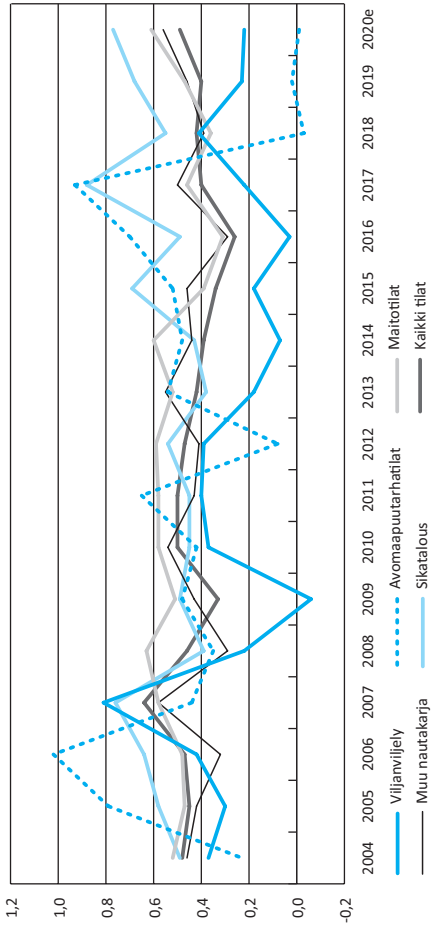
Laskennassa mukana myös omalla tilalla tuotettujen ja käytettyjen rehujen ja siementen arvo.

YMPÄRISTÖKORVAUS

Ympäristösitoumukseen sitoutuneet maatilat	2012	2021
Kpl	56 143	39 233
% maatiloista	91	83
% peltoalasta	90	88

Lähde: Ruokavirasto

MAATALOUDEN KANNATTAVUUSKERROIN TUOTANTOSUUNNITTAIN 2004–2020e

Lähde: Luonnonvarakeskus / Taloustohtori/Maa- ja puutarhatalous -palvelu

YRITTÄJÄTULO

	2000 Milj. €	2010 Milj. €	2015 Milj. €	2019 Milj. €	2020e Milj. €
Yrittäjätulo	1 114	932	465	536	593

Lähde: Luonnonvarakeskus / Taloustohtori. Maatalouden kokonaislaskenta - palvelu

Aineisto: Luonnonvarakeskus / Kannattavuuskirjanpitolukokset

TUOTTAJAHINNAT

		1995	2005	2019	2020	Muutos 19/20 %
Maito	snt/litra					
normimaidon hinta ¹⁾		31,3	31,5	32,95	32,90	-0,2
meijerin jälkitili		1,5	2,2	0,9	..	..
Liha	€/kg					
naudanliha		2,4	2,1	3,16	3,16	-0,1
sianliha		1,3	1,3	1,58	1,62	2,3
broilerinliha		1,1	1,1	1,36	1,31	-3,7
karitsanliha		1,9	2,6	3,77	3,83	1,5
Kananmunat	€/kg	0,5	0,6	1,04	1,05	0,7
Vilja ja kasvikset						
leipävehnä ²⁾	€/tonni	147	106	178	166	-7
ruis ²⁾	€/tonni	150	118	168	157	-7
rehuohra ²⁾	€/tonni	122	100	156	140	-11
kaura ²⁾	€/tonni	118	87	171	153	-11
mallasohra ²⁾	€/tonni	142	115	193	161	-20
ruokaperuna ³⁾	€/100 kg	..	..	20	19	-2
rypsi ja rapsi ²⁾	€/tonni	..	200	366	391	6
kurkku ⁴⁾	€/kg	..	0,99	1,26	1,24	-1,6
tomaatti ⁴⁾	€/kg	..	1,16	1,84	1,64	-12,2
omena ⁴⁾	€/kg	..	0,87	1,59	1,66	4,2

Lähde: Luonnonvarakeskus, Kasvistieto Oy

¹⁾ Perushinta I-luokan maidolle, joka sisältää 4,3 % rasvaa ja 3,3 % valkuaista. Ei sisällä laatuosaa, muita lisiä, tuotantotukea eikä jälkitiliä.

²⁾ Viljelijöille maksettu perushinta sisältäen kuljetuksen ensimmäiseen vastaanottopisteeseen.

³⁾ Viljelijöille maksettu hinta 100 nettokiloa kohden pakkaamolle toimitettuna. Ei sisällä varhaisperunaa.

⁴⁾ Eri tavoin pakattujen ja pakkaamattomien I-luokan kotimaisten kasvis-ten hinnat toimitettuna pakkaamolta tukkuliikkeen laituriin.

MAATALOUSYRITTÄJIEN LOMITUS

	2000	2005	2019	2020
MYEL ¹⁾ -vakuutetut maatalousyrittäjät	105 993	90 007	55 241	53 571
Vuosiloman käyttäjät ²⁾	45 254	34 719	14 945	14 119
Sijaisavun käyttäjät	14 934	14 624	4 929	4 343
Tuetun maksullisen lomituksen käyttäjät	10 995	13 521	7 983	7 145
Täysin maksullisen lomituksen käyttäjät	643	314	293	245

Lähde: Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela

¹⁾ Viljelijöiden, metsätalallisten, kalastajien ja poronhoitajien sekä heidän perheenjäsentensä työeläkevakuutus.

²⁾ Vuosiloman saamiseksi maatalousyrittäjällä tulee olla kotieläimiä vähintään neljä kotieläinyksikköä ja hänen tulee olla päätoiminen maatalousyrittäjä.

MAATALOUSYRITTÄJIEN KESKI-ikä JA LUKUMÄÄRÄ

	1995		2005		2020	
	keski-ikä	lkm	keski-ikä	lkm	keski-ikä	lkm
Maatalousyrittäjät	45	142 000	48	90 000	49	54 000
Aloittavat yrittäjät	30	70	30	760 ¹⁾	35	1 200
Eläkkeelle siirtyvät ²⁾	60	6 600	61	3 900	62	1 200
LUTU luopujat ³⁾	58	560	59	1 420	..	..

Lähde: Mela, tilasto perustuu MYEL-vakuutettujen maatalousyrittäjien tietoihin

¹⁾ Luopumistukijärjestelmässä jatkajina aloittavat yrittäjät.

²⁾ Tarkastelussa on huomioitu vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeelle siirtyvät.

³⁾ Luopumistukijärjestelmän puitteissa ennen 2018 sukupolvenvaihdoksella luopuvat.

TÄRKEIMMÄT TYÖKYVYTTÖMYYSELÄKKEELLE SIIRTYMISEN SYYT MAATALOUSYRITTÄJILLÄ

%	1995	2005	2019	2020
Hengityselinsairaudet	7	3	2	2
Mielenterveyssairaudet	14	20	23	27
Tuki- ja liikuntaelinsairaudet	46	47	39	39
Vammat, myrkytykset yms.	6	9	7	9
Verenkiertoelinten sairaudet	15	8	8	7
Kasvaimet	..	..	10	9
Hermoston sairaudet	..	..	7	7

Lähde: Mela

% = osuus koko vuoden työkyvyttömyyseläkkeistä maatalousyrittäjillä.

KALATALOUS

KALASAALIIT

Kalasaaliit / 1 000 kg	Kaupallinen kalastus meri	kalastus sisävesi	Vapaa-ajan kalastus meri	kalastus sisävesi
Silakka				
1995	94 612	0	1 285	0
2005	66 457	0	520	0
2015	131 444	0	271	0
2019	112 722	0	391 ¹⁾	0
Muikku				
1995	92	1 974	43	2 200
2005	151	2 533	26	1 890
2015	200	2 805	36	1 079
2019	508	2 618	10 ¹⁾	717 ¹⁾
Siika				
1995	1 161	615	979	3 399
2005	765	208	357	1 573
2015	570	101	339	718
2019	416	193	315 ¹⁾	709 ¹⁾
Lohi				
1995	1 160	9	139	374
2005	461	8	103	231
2015	192	1	62	308
2019	228	14	40 ¹⁾	270 ¹⁾
Kirjolohi				
1995	47	0	205	782
2005	17	0	43	559
2015	2	0	15	359
2019	3	0	29 ¹⁾	348 ¹⁾
Ahven				
1995	663	251	3 185	12 777
2005	860	498	2 556	9 190
2015	726	308	1 786	6 582
2019	721	315	1 423 ¹⁾	5 054 ¹⁾
Kuha				
1995	532	57	820	937
2005	440	99	383	1 883
2015	295	444	366	2 981
2019	198	879	605 ¹⁾	2 773 ¹⁾

Lähde: Luonnonvarakeskus, Kala - ja riistatilastot

¹⁾ Luvut vuodelta 2018.

KALATALOUDEN TUOTOT

	2008	2013	2018	2019
	Milj. €	Milj. €	Milj. €	Milj. €
Kaupallinen kalastus merellä	29	45	38	37
Vesiviljely	51	65	82	78
Kalanjalostus ¹⁾	160	358	397	404
Kalatukkukauppa ¹⁾	222	282	330	314
Kalan vähittäiskauppa ¹⁾	117	169	117	98

Lähde: Luonnonvarakeskus / Kala- ja riistatilastot

¹⁾ Yritykset, joiden liikevaihto yli n. 10 000 € / vuosi.

KALANVILJELYLAITOKSET

	1993	2008	2018	2019
Yhteensä ¹⁾	744	508	388	381
Ruokakalalaitokset	340	198	151	148
Poikaslaitokset	170	102	95	92
Luonnonravintolammikkoviljelijät	337	220	167	160
Meri				
Yhteensä ¹⁾	201	145	120	119
Ruokakalalaitokset	194	135	99	98
Poikaslaitokset	24	17	24	23
Luonnonravintolammikkoviljelijät	1	0	0	0
Sisävesi				
Yhteensä ¹⁾	543	363	268	262
Ruokakalalaitokset	146	63	52	50
Poikaslaitokset	146	85	71	69
Luonnonravintolammikkoviljelijät	336	220	167	160

Lähde: Luonnonvarakeskus / Kala- ja riistatilastot

¹⁾ Osalla laitoksia on useita tuotantosuuntia.

KALASTAJAT

	1998	2008	2018	2019
Sisävesien kaupalliset rekisteröityneet kalastajat	..	..	1 935	1 598
ryhmä 1	..	..	318	306
ryhmä 2	..	..	1 617	1 292
aktiiviset ryhmä 1	..	..	273	333
aktiiviset ryhmä 2	..	..	831	1 221
Merialue	2 948	2 079	2 499	2 276 ¹⁾
ryhmä 1	1 071	667	414	399 ¹⁾
ryhmä 2	1 877	1 412	2 085	1 877 ¹⁾
Vapaa-ajankalastajat	2 057 000	1 780 000	1 461 000	..

Lähde: Luonnonvarakeskus / Kala- ja riistatilastot

¹⁾ vuoden 2020 tiedot

Ryhmä 1: 1997–2015 vähintään 30 % tuloista kalastuksesta. 2016– kalastustoiminnan liikevaihdon ka 3 ed. tilikauden osalta > 10 000 €.

Ryhmä 2: Kaikki muut rekisteröidyt kaupalliset kalastajat.

ELINTARVIKEVALVONTA

TULLIN TUTKIMAT ELINTARVIKKEET 2020

Tuoteryhmä	Näytteiden kokonaismäärä	Hylkäykset lkm	Virheelinen pakkausmerkintä lkm
Elintarvikkeet erityisruokavaliota noudattaville (ml. ravintolisät)	69	33	25
Makeiset ja suklaa	115	39	35
Alkoholijuomat	30	9	7
Elintarvikkeet kasvuikäisille	50	11	10
Koostetut ruokalajit	87	19	17
Vedet, vesipohjaiset virvoitusjuomat ja vastaavat	69	15	11
Lihaa ja maitotuotteita jäljittelevät tuotteet	35	7	6
Viljataikinapohjaiset valmisteet	151	30	30
Palkokasvien siemenet ja palkokasvituotteet	47	9	7
Puhdistetut eristetyt ainesosat	28	5	5
Maustamisvalmisteet ja ateriakastikkeet	114	16	12
Öljysiemenet ja -hedelmät	75	8	3
Viljanjyvät ja viljavalmisteet	127	13	4
Elintarvikekontaktimateriaalit	394	38	4
Pähkinät ja pähkinätuotteet	70	6	3
Kuumat juomat (kahvi-, kaakao-, tee- sekä yrttijuomat	11	1	1
Hedelmä-, vihannes- ja kasvimehut, -juomat, -levitteet ja vastaavat	86	8	7
Tärkkelysjuurekset ja -mukulat	28	2	0
Kuumien juomien ja haudutusten raaka-aineet	110	7	3
Yrtit, mausteet ja vastaavat	145	9	1
Vihannekset ja vihannestuotteet	523	25	3
Hedelmät ja hedelmätuotteet	609	24	4
Kalat ja kalavalmisteet	27	1	0
Yhteensä	3 000		

Lähde: Tullilaboratorio, Ruokavirasto / Elintarvikeeturvallisuus Suomessa 2020 -julkaisu

MÄÄRÄYSTENVASTAISUUDEN SYYT 2020

Määräystenvastaisuuden syy	Kpl	%
Pakkausmerkinnät	208	59
Muu kontaminaatio	58	16
Mikrobiol. laatu ml. Salmonella	10	3
Koostumus	24	7
Muut	55	15
Yhteensä	355	100

Lähde: Tulli, Ruokavirasto / Elintarviketurvallisuus Suomessa 2020 -julkaisu

ELÄVIÄ ELÄIMIÄ JA ELÄIMISTÄ SAATAVIA ELINTARVIKKEITA
KOSKEVA VIERASAINEVALVONTAOHJELMA

	EU-27 keskiarvo		Suomi		
	2010	2017	2010	2017	2020
Kohdennettuja näytteitä kpl	418 081	360 293	4 344	4 218	4 110
Määräyksenvastaisia %	0,33	0,35	0,00	0,28	0,27

Lähde: EFSA ja Ruokavirasto

Vierasaineilla tarkoitetaan kiellettyjä aineita, sallittuja lääkeaineita sekä ympäristöstä peräisin olevia kontaminanteja. EU-tulokset sisältävät kaikki ohjelmassa tutkitut näytteet, myös tulokset ympäristöstä peräisin olevista vierasaineista. Suomen osalta tuloksissa on huomioitu kiellettyjen aineiden ja sallittujen lääkeaineiden jäämät, mutta ei kaikkia raja-arvon ylittäviä tuloksia, kuten riistan raskasmetalleja.

OIVAN MUKAISET VALVONTAKÄYNNIT 2020

Toimintaluokka	Rekisterissä olevien toimipaikkojen määrä kpl	Toimipaik- koja tar- kastettu kpl	Tarkastus- ten määrä kpl	OIVA A/B %
Elintarvikkeiden kuljetukset	1 464	118	131	99
Elintarvikkeiden myynti	12 530	3 052	3 560	87
Elintarvikkeiden tarjoilu	33 658	9 694	11 127	87
Elintarvikkeiden varastointi ja pakastaminen	807	151	185	86
Elintarvikkeiden valmistus				
Kala-ala	370	216	412	84
Liha-ala	343	204	626	84
Maitoala	123	85	200	93
Muna-ala	73	43	55	93
Vilja- ja kasvisala	2 356	576	613	86
Muu	862	197	224	83
Vienti ja tuonti	777	84	139	71

Lähde: Ruokavirasto / Elintarvikeeturvallisuus Suomessa 2020 -julkaisu

TAKAISINVETOJEN MÄÄRÄ

	2005	2010	2019	2020
Takaisinvetoja ¹⁾ , kpl	28	84	200	267

Lähde: Ruokavirasto

¹⁾ Sis. sekä vähittäiskaupan että suurkeittiön takaisinvedot. Eri vuosien tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia, koska kirjaamistavat ovat täsmentyneet.

Mukana myös tapaukset, joissa tuote ei päätynyt kuluttajien saataville.

TAKAISINVETOJEN SYYT 2020, kpl

Lähde: Ruokavirasto

RUOKAMYRKYTUSEPIDEMIAAT JA SAIRASTUNEIDEN MÄÄRÄ 2020

Aiheuttaja	Epidemioita kpl N=36	Sairastuneita kpl N=594	%
Elintarvikevälitteiset			
Bacillus cereus	1	8	1
Clostridium perfringens	1	42	8
EHEC	1	10	2
Kampylobakteeri	3	21	4
Listeria monocytogenes	2	37	7
Salmonella	3	21	4
Staphylococcus aureus	1	5	1
Norovirus	9	96	18
Sapovirus	1	124	23
Tuntematon	12	179	33
Yhteensä	34	543	100
Talousvesivälitteiset			
Kampylobakteeri	1	43	84
Norovirus	1	8	16
Yhteensä	2	51	100

Lähde: Ruokavirasto

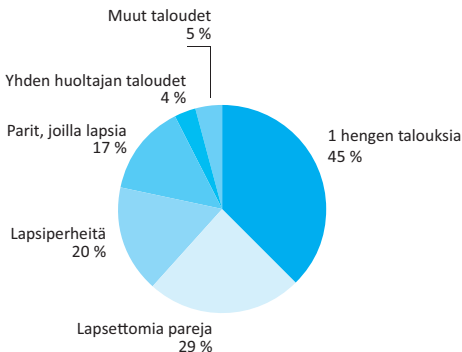
ELINTARVIKEVÄLITTEISET EPIDEMIAAT VÄLITTÄJÄELINTARVIKKEEN MUKAAN 2020

Välittäjäelintarvike	Tuntematon tai useita ruokia / seisova pöytä	Liha ja liha- valmisteet	Kasvikset ja kasvituot- teet	Kala ja kala- valmisteet, äyriäiset	Maito ja maitoval- misteet	Leipomo- valmis- teet	Yhteensä
Aiheuttaja							
Bacillus cereus	1						1
Clostridium perfringens	1						1
EHEC					1		1
Kampylobakteeri	3						3
Listeria monocytogenes		2					2
Salmonella	2		1				3
Staphylococcus aureus		1					1
Norovirus		6		2		1	9
Sapovirus	1						1
Tuntematon	9		2	1			12
Yhteensä	17	9	3	3	1	1	34
%	50	26	9	9	3	3	100

Lähde: Ruokavirasto

KOTITALOUKSIEN MÄÄRÄ

Vuonna 2020 Suomessa oli kotitalouksia yhteensä 2 783 000.

Lähde: Tilastokeskus

Suomen väkiluku oli 5 533 793 henkilöä 1.1.2021

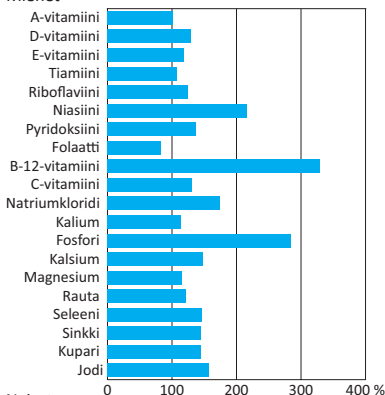
Suomen asukastiheys oli noin 18,2 henkilöä neliökilometrillä 01.01.2021

Kotitalouksien keskikoko oli 1,95 henkeä vuonna 2019.

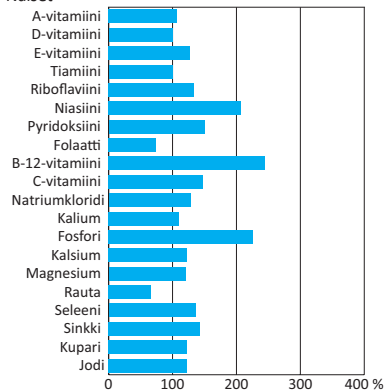
Lähde: Tilastokeskus

VITAMIINIEN JA KIVENNÄISAINEIDEN SAANTI RUUASTA SUOSITUKSIIN VERRATTUNA (% saantisuosituksista)

Miehet

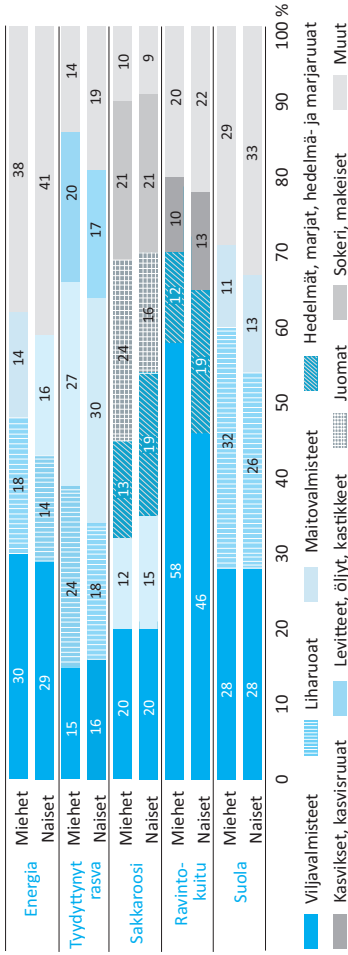

Naiset

Lähde: Finravinto 2017 -tutkimus
25–64 -vuotiaat

MERKITTÄVIMMÄT RAVINTOAINEIDEN LÄHTEET

Lähde: Finravinto 2017 -tutkimus.
25–64 -vuotiaat

BRUTTOKANSANTUOTE

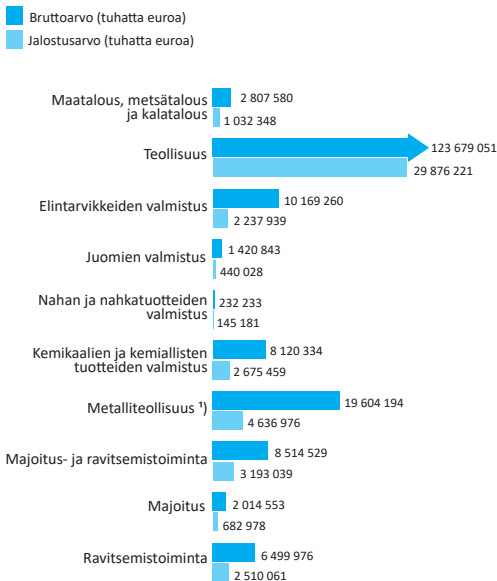
Toimiala % ¹⁾	2005	2010	2019e	2020e
Maa-, metsä- ja kalatalous	2,6	2,8	2,8	2,8
josta maatalous	1,1	0,9	0,7	..
Tehdasteollisuus	24,3	19,4	16,7	16,7
josta elintarviketeollisuus	1,7	1,6	1,4	1,4
Rakentaminen	6,4	6,5	7,4	7,5
Tukku- ja vähittäiskauppa	9,8	9,4	7,2	7,4
Kuljetus ja varastointi	5,7	5,1	4,7	3,8
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	1,6	1,6	1,9	1,3
josta ravitsemistoiminta	1,2	1,3	1,5	..
Informaatio ja viestintä	5,0	5,0	6,0	6,3
Rahoitus- ja vakuutustoiminta	2,9	2,8	2,9	3,0
Kiinteistöalan toiminta	10,2	11,2	12,8	13,3
Terveys- ja sosiaalipalvelut	8,2	9,3	9,4	9,6

¹⁾ Otos bruttokansantuotteeseen kuuluvista toimialoista.

Bruttoarvonlisäys perushintaan mrd €	143,9	164,7	207,5	204,2
Bruttokansantuote markkina- hintaan mrd €	164,7	188,1	240,1	236,2

Lähde: Tilastokeskus / Kansantalouden tilinpito

TUOTANNON BRUTTOARVO JA JALOSTUSARVO TOIMIALOITTAIN 2019

Lähde: Tilastokeskus, TOL 2008 -luokitus

¹⁾ Metalliteollisuus sisältää metallien jaloutuksen ja metallituotteiden valmistuksen (pl. koneet ja laitteet).

Tuotannon bruttoarvo mittaa toimipaikan tuotantoa. Tuotantotoimintaan lasketaan mukaan kaikki tuotantoon liittyvät tuotot, myös valmistus omaan käyttöön sekä yrityksen muille toimipaikoille.

Jalostusarvo mittaa toimipaikan eri tekijöiden tuottamaa arvonlisäystä. Jalostusarvoon tuotannosta saatujen tuottojen ja toiminnasta aiheutuneiden kustannusten erotus.

TYÖVOIMA

	2000	2005	2019	2020	2020 1 000
Työlliset toimialoittain	%	%	%	%	henkeä
Maa-, metsä- ja kalatalous sekä kaivostoiminta	6	5	4	4	99
Maatalous	5	4	3	3	66
Metsätalous	1	1	3	1	24
Teollisuus ¹⁾	20	18	14	13	329
josta elintarvike- ja juoma- teollisuus	2	2	1	1	35
Rakentaminen	6	7	8	7	188
Tukku- ja vähittäiskauppa ²⁾	12	12	11	11	270
Kuljetus ja varastointi	7	6	6	5	134
Majoitus- ja ravitsemis- toiminta	3	3	3	3	78
Muut palvelutoiminnat ja toimialat	45	49	54	56	1 423
Toimiala tuntematon	0,3	0,2	0,3	0,3	7
Työllinen työvoima %	100 %	100 %	100 %	100 %	
1 000 henkeä	2 335	2 401	2 566	2 528	2 528
Työvoima yhteensä (1 000 henkeä)	2 589	2 621	2 750	2 741	2 741
heistä työttömiä %	9,8	8,4	6,7	7,8	7,8

Lähde: Tilastokeskus / Työvoimatutkimus, vuoden 2020 menetelmällä tuotetut tiedot. TOL 2008 -luokitus

¹⁾ Sis. sähkö-, lämpö-, vesi- ja jätehuolto yms.

²⁾ Sis. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus.

AMMATTITAUDIT TOIMIALOITTAIN 2017

Ammattitautitapauksia	Kpl	10 000 työllistä kohden
Kasvinviljely, kotieläintalous, riistatalous	127	20,1
Elintarvikkeiden valmistus	31	9,7
Juomien valmistus	0	0
Ravitsemistoiminta	31	4,5

Lähde: Työterveyslaitos / Työperäisten sairauksien rekisteri

TYÖTAPATURMIEN MÄÄRÄ

Työtapaturmat ¹⁾ 100 000 alalla työskentelevää kohden	2005	2010	2018	2019
Maatalousyrittäjät	5 962	4 882	4 868	3 990
Elintarvike- ja juomateollisuuden työntekijät	4 651	4 285	2 292	1 908
Kaikki ammatit ²⁾	2 581	2 103	1 610	1 576

Lähde: Tilastokeskus, Tapaturmavakuutuskeskus

Työtapaturmasuhde on laskettu työnantajayrityksen toimialan mukaan.

¹⁾ Vähintään 4 päivän työkyvyttömyyteen johtaneet työtapaturmat.

²⁾ Ammattiryhmät, joissa vähintään 10 000 palkansaajaa.

TYÖTAPATURMATAAJUUS

Työtapaturmataajuus ¹⁾	2018–2020
Pelto- ja puutarhaviljelijät	44
Eläintenkasvattajat	73
Kaikki ammatit	28

Lähde: Tapaturmavakuutuskeskus

¹⁾ Työtapaturmien määrä per miljoona tehtyä työtuntia.

SADEMÄÄRÄ 1981–2019, mm

	kevät	kesä	syksy	talvi
Helsinki	105	202	203	150
Jyväskylä	114	225	177	127
Oulu	84	192	134	95
Sodankylä	100	194	138	102

Lähde: Ilmatieteen laitos

KESKILÄMPÖTILA 1981–2019, °C

	kevät	kesä	syksy	talvi
Helsinki	4,5	16,4	6,9	-3,2
Jyväskylä	2,6	14,9	3,8	-7,2
Oulu	1,7	14,8	3,4	-8,1
Sodankylä	-0,9	12,8	0,1	-12,3

Lähde: Ilmatieteen laitos

ILMASTO KASVUKAUDEN AIKANA

	Tehoisa lämpösumma vertailukaudella			Sademäärä vertailukaudella		
	2019	2018	1981–2010	2019	2018	1981–2010
Jokioinen	1 417	1 727	1 307	310	263	341
Kauhava	1 266	1 531	1 185	241	211	286
Oulu	1 130	1 448	1 170	242	259	257
Sodankylä	841	1 147	795	182	252	227

Lähde: Ilmatieteen laitos

PÄIVÄN PITUUS, tuntia

	kevät	kesä	syksy	talvi
Helsinki	14,5	17,5	10,2	7,2
Kauhava	14,9	18,4	9,9	6,4
Oulu	15,3	19,1	9,7	5,8
Sodankylä	15,8	21,1	9,3	4,3

Lähde: Ilmatieteen laitos

BIOTALOUS VUONNA 2019e

	Tuotos milj. €	Arvon- lisäys milj. €	Työlliset 1 000 henkilöä	Tavara- vienti milj. €
Maatalous	4 767	1 422	64,3	343
Elintarviketeollisuus	11 602	2 840	38,2	1 540
Metsätalous	28 080	9 041	63,3	13 305
Kemianteollisuus	4 008	1 231	4,8	1 900
Veden puhdistus ja jakelu	799	457	2,6	..
Biotalouspalvelut	4 030	1 852	37,2	..
josta luontomatkailu ja -virkistys	3 859	1 681	37,2	..
josta metsästys	97	97	0	..
josta kalastus	74	74	0	..
Koko biotalous	74 380	26 012	301,8	18 836
Koko kansantalous	452 871	208 049	2 670,10	64 897
Biotalousosuus %	16	13	11	29

Lähde: Luonnonvarakeskus / Biotalouslaskelmat

Tuotos, arvonlisäys ja vienti laskettu käypähintaisina.

**Hyvää Suomesta -merkki on alkuperämerkki,
joka kertoo elintarvikkeen kotimaisesta
raaka-aineesta ja työstä.**

hyvaasuomesta.fi

 @RuokaaOmastaMaasta

 @HyvaaSuomesta

 @HyvaaSuomesta

#HyvääSuomesta

#ValitseHyvääSuomesta

#RaakaAineTakuu

#SuomalaisenRuoanPäivä

Tietohaarukan verkkojulkaisu (ISSN 2737–1549), myös ruotsiksi ja englanniksi, on luettavissa maksuttomana osoitteessa ruokatieto.fi/tietohaarukka

Tietohaarukka-julkaisu on tilattavissa sähköpostitse ruokatieto@ruokatieto.fi
Painetun julkaisun toimituskulut peritään (käsittelykulut 10 € + postikulut).

Tietohaarukka 2021 – tilastotietoa elintarvikealasta -julkaisun on tuottanut Ruokatieto Yhdistys ry yhteistyötahoina Agronomiliitto ry, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, ProAgria Keskusten Liitto ry, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f. ja Luonnonvarakeskus Luke.

Arvokasta asiantuntija-apua ovat antaneet myös Ruokavirasto, Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela, Työterveyslaitos, ETT ry, Siipikarjaliitto, Suomen Mehiläishoitajien Liitto SML, PTY ry, ETL ry, Puutarhaliitto, Kasvistiето Oy, Tilastokeskus, Kantar TNS Agri Oy, Taloustutkimus, Tullin tilastopalvelut, Paliskuntain Yhdistys, Hippolis – Hevosalan osaamiskeskus ry, Tapaturmavakuutusten Liitto ja Vilja-alan yhteistyöryhmä VYR ry. Ruokatieto kiittää lämpimästi kaikkia apuaan antaneita tahoja.

Toimitussihteeri Maarit Laurinen sekä sisällöntuottaja Ebba Snellman
Ruokatieto Yhdistys ry
Helsinki 2021

RUOKATIETO YHDISTYS RY

p. 040 710 4170

www.ruokatieto.fi

Agronomiliitto ry

p. (09) 251 1160

www.agronomiliitto.fi

Luonnonvarakeskus (Luke)

p. 029 532 6000

www.luke.fi

Maa- ja

metsätaloustuottajain

Keskusliitto MTK ry

p. 020 4131 — www.mtk.fi

Svenska

lantbruksproducenternas
centralförbund SLC r.f.

p. (09) 586 0460

www.slc.fi

ProAgria Keskusten Liitto

p. 020 747 2400

www.proagria.fi

